DARBININKAS

LI NR. 78. SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. ANTRADIENIS - TUESDAY, LAPKRITIS - NOV. 29, 1966 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTŲ

Kas ima kelti balsą už nutildytąją Bažnyčią anapus?

Bažnyčios gyvenimo įvykiai laisvajame pasauly dabar tiek kalbami, kad nustelbė ir balsus apie nutildytosios Bažnyčios padėtį. O ji šaukianti . . .

Lyg padėtis anapus būtų pagerėjusi . . .

"Ortodoksų žydų kongregacijų sąjunga" lapkričio 26 kreipėsi į Sovietų Sąjungą, kad būtų suteiktos žydų dvasiniam vadam "tos pačios teisės ir galimybės", kurios yra leistos krikščionių dvasininkam.

Prašymas sulyginti teises pagrįstas tikėjimu, kad Sovietų Sąjungoje ir kituose komunizmo valdomuose kraštuose religinės laisvės auga. Kiek auga ir kiek ne bei kokiais metodais tikėjimas tebelikviduojamas, gali iliustruoti kelios informacijos.

Viena priemonė: kunigų skaičiaus mažinimas

The Tablet lapkričio 24 pranešė, kad bulgarų katalikų kunigai užsieniuose savo konferencijoje Romoje konstatavo, jog Bulgarijoje nuo karo pabaigos tebuvo įšventinti tik du kunigai. "Be naujų kunigų — laikraštis daro išvadą — tikėjimas turės dingti raudonųjų valdomajame krašte". Tas pats metodas, leisti seniesiem išmirti, o naujų kunigų neleisti — gausiai taikomas ir Lietuvoje.

Antra priemonė: dvasininkų nutildymas ir pavertimas valdžios agentais

Tai vykdoma labiausiai su ortodoksų dvasininkais. N. Y. Times lapkričio 27 informavo apie sovietų žurnalą "Nauka i žizn", ateistinį, kuriame paskelbta, kad per rankas eina laiškai, pasirašyti Krasnovo, kuris išaiškintas kaip pasaulietis, mokytojas A.I. Levitin. Duodama suprasti, kad jis būsiąs suimtas. Nusikalstama medžiaga esą jo laiškai, kuriuose kalbama apie "sergančią bažnyčią". Pagal žurnalo cituojamas laiškų ištraukas kalbama apie ortodoksų bažnyčią, kurių vadai pasidavę pasaulinei valdžiai. Pagal ištraukas "ortodoksų bažnyčioje yra daug gangrenos paliestų narių, kurie vaidina pragaištingą vaidmenį bažnyčios gyvenime: jie užkrečia ją savo puvėsių kvapais ir įšvirkščia nuodus į slapčiausias gelmes.

"Dėl to rusų bažnyčia serga. Rimtai serga. Rimčiausia liga tai amžius trunkąs cezaropapizmas (Bažnyčios priklausymas nuo pasaulinės valdžios). Ar nėra nusikaltimas, kad šios eilutės rašomos ne vieno iš hierarchų, ne vieno iš šventojo sinodo narių, bet vieno iš paprastų pasauliečių, vieno iš mokytojų? Aš rašau, nes jūs tylite. Aš stoju ginti bažnyčios, nes jūs neatliekate savo pareigos . . ."

Laiškas baigiamas įspėjimu bažnyčios vadam, kad "jų negarbingas elgesys gali baigtis schizma".

Šioj vietoj Times korespondentas primena, kad du Maskvos dvasininkai, Nikolai Eshliman ir Gleb. Jakunin, balandžio mėn. laišku kreipėsi į aukščiausio sovieto prezidiumo pirmininką Podgorny, kaltindami valdžios pareigūnus laužant įstatymus ir naikinant tikėjimą (Laiškas buvo atpasakotas Darbininke š.m. birželio 10, 14, 17). Už tai Maskvos patriarcho jie buvo suspenduoti. Žinoma, valdžios įsakymu.

Trečia: "koegzistencija"

Praktiškai "koegzistencija" tarp tikėjimo ir ateizmo reiškia valdžios priemonėm propagandą prieš tikėjimą, valdžios priemonėm ateizmo parėmimą ir jo skiepijimą jaunimui. N.Y. Times korespondentas šios koegzistencijos pavyzdžiu nurodė Lenkiją, kurioje visas politinės jėgos monopolis yra valdžios rankose, bet gyventojų ištikimybė priklauso Bažnyčiai. Tokioje padėtyje Gomulka prieš keleris metus ir paskelbė, kad reikalinga koegzistencija tarp Bažnyčios ir Valstybės, tarp tikėjimo ir ateizmo. Esą religija nepanaikinama taip greitai ir nepakeičiama ateistine ideologija. Ar laikas dirbs valdžios priemonėm vykdomam ateizmui ar Bažnyčios kantrybe grįstai religijai?

Atsakymą korespondentas rado Čekoslovakijoje. Esą ten jis patyrė, kad jaunimas išauga svetimas religijai ir partijai. "Bažnyčia ir partija — abidvi yra senesniem žmonėm, jam kalbėjęs vienas jaunuolis Prahoje. —Aš netikiu nei viena nei kita. Netiki nė mano draugai". Jaunuolis, sakos korespondentas, klausęs jį, ar neatsiųstų jam magazinų su straipsniais apie naujus automobilius".

VOKIETIJOJE — didžioji koalicija

Vokietijos krikščionių demokratų unijos atstovas Kurt Georg Kiesinger ir soc. demokratų pirmininkas Willy Brandt lapkričio 26 paskelbė, kad jie **sutarė sudaryti "didžiąją koaliciją".** Kai kurie soc. demokratai buvo tam priešingi, bet Brandt tikisi, kad partijos dauguma pritars. Brandtas nesidavė laisvųjų demokratų pirmininko Mende gundomas sudaryti koaliciją su jais — tada W. Brandtas būtų kancleris, o koalicijoje su kr. dem. unija bus tik vicekancleris. Brandtas argumentavo, kad koalicija su laisvaisiais demokratais turės tik 6 asmenų daugumą. Tokiai vyriausybei bus sunku išsilaikyti. O be to laisvieji demokratai neteko vardo po pralaimėjimo Bavarijos rinkimuose. Parlamente viso yra 496 atstovai, kr. dem. 245, soc. dem. 202, laisvųjų dem. 49.

Derybose dėl vyriausybės sudėties aiškėja, kad Brandtas bus vicekancleris, jo pavaduotojas Berlyno burmistro pareigose Heinrich Albertz — užsienių reikalų min., jo pavaduotojas partijoj Wehner minist. bendriesiem reikalam (vietoj ligšiolinio Mende). Kiesingeris yra pažadėjęs įvesti į vyriausybę F. J. Straussą, kuris labiausiai rėmė Kiesingerį į kanclerius. Straussui teksianti finansų ministerija ar partijos pirmininko vieta parlamente (kurią dabar turi Barzel).

Kokia bus naujos vyriausybės politika, tik spėjama. Nurodoma, kad buvęs kancleris Erhardas, kuris rėmėsi sąjunga su Amerika, buvo priešingas koalicijai su soc. dem. Soc. dem. linksta į artimesnius ryšius su rytų Vokietija ir kitais kom. rytų režimais. Kiesingeris esąs ištikimas Adenauerio politikai artėti su Prancūzija. Tai politikai pritaria Straussas. Schroederis, kuris buvo "antidegaullistas", turės trauktis į kitą ministeriją.

Kaip su Amerika? Krizės pradžioje W. Lippmann (WJT) aiškino, kad Vokietija patyrė iš Amerikos staigų pakitimą: Erhardas patyrė, kad federalinė respublika nebėra laikoma svarbiausiu kariniu partneriu Europos reikaluose; jam buvo pasakyta, kad Amerika suinteresuota labiau įtraukti Sovietų Sąjungą į Azijos reikalus, ir europinis reikalas nebėra pirmos eilės. Esą tai buvęs kūjo smūgis į stiklinį rūmą. Vokietija dabar esanti prieš visos pokarinės politikos šukes.

Chr. Sc. Monitor jau po vyriausybės krizės rašė: Iš tikrųjų Washingtonas nukirpo siūlus, kuriais vadovavo Bonnai . . Paliko ją vieną pirmusyk po antrojo pasaulinio karo. Klausimas, ar ji sėkmingai plaukios atviruose vandenyse, plaukiojus 20 metų tik Amerikos globojamuose vandenyse.

Atrodo betgi, kad Amerika nėra atsisakius įtakos Bonnai. Ir šiuo metu, kada sudarinėjama Vokietijos vyriausybė, valstybės sekr. patarėjas Nato reikalam J. McCloy išvyko į Bonną tartis dėl kariuomenės išlaikymo Vokietijoje.

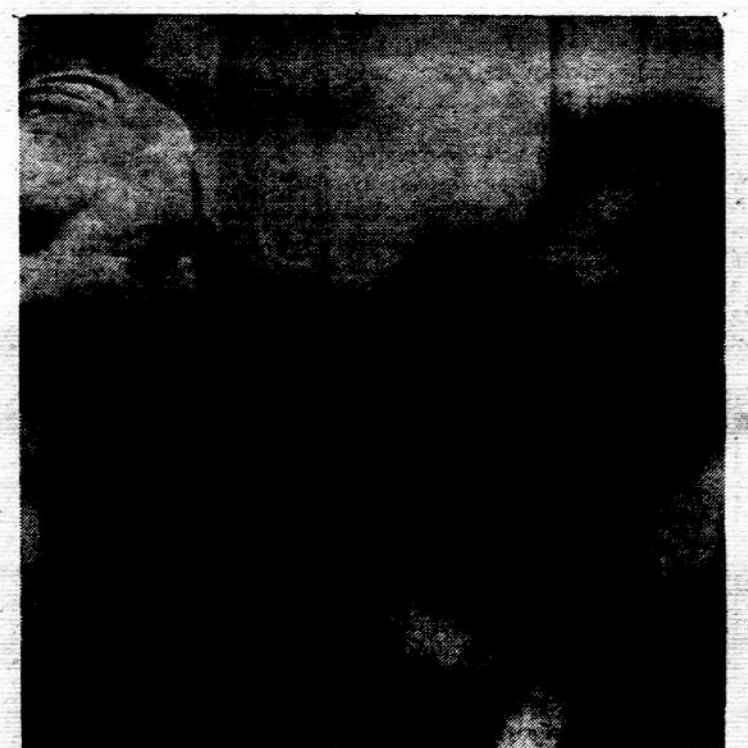

Vokietijos būsimasis kancleris ir vicekancleris — Kurt Georg Kiesinger ir Willy Brandt

V. Sidzikausko viešnagė Tol. Rytuose

VLIKO pirmininkas V. Sidzikauskas lapkričio 16 grįžo iš kelionės į Tolimuosius Rytus. Seule, Korejos sostinėje, jis dalyvavo ten vykusioje Azijos tautų prieškomunistinės lygos konferencijoje kaip Pavergtųjų Europos Tautų Seimo atstovas, pasakė kalbą, rėmė rezoliuciją, kuri buvo priimta, kaip Azijos tautų solidarumo pareiškimas vidurio ir rytų Europos tautom jų kovoje dėl laisvės ir nepriklausomybės.

Be Azijos tautų, Seulo konferencijoje buvo taip pat atstovaujama Europa, Amerika — šiaurės ir pietų, — Afrika, Australija ir Naujoji Zelandija. Turėdama galvoje visuotinį kovos su komunistiniu imperializmu pobūdį, **Seulo konferencija nutarė iki tol veikusią Azijos tautų prieškomunistinę lygą perorganizuoti į pasaulinę antikomunistinę lygą.** Atitinkamai pakeitė Lygos statutą ir išrinko naujus jos organus. Pirmoji perorganizuotos lygos konferencija bus ateinančiais metais Taipei, laisvosios Kinijos sostinėj, Taiwane (Formozoj).

V. Sidzikauskas buvo priimtas Korejos respublikos prezidento Park, ministerio pirmininko ir vyriausybės narių, parlamento pirmininko ir Seulo miesto galvos.

P. Korejos sostinėje Seoule, V. Sidzikauskas, Pavergtos Europos Seimo atstovas, priimtas lapkričio 7 prezidento Chung-Hee Park.

Konferencijai pasibaigus, V. Sidzikauskas lankėsi Japonijos sostinėj Tokyo, kur padarė pranešimą apie Lietuvą ir kitas Baltijos valstybes. Pranešimo ištraukos buvo perduotos per tris Tokyo radijo stotis, o ištisas jo tekstas spausdinamas Gaiko-Jiho (Tarptautiniai Reikalai) žurnale.

Pakeliui iš Tokyo V. Sidzikauskas buvo sustojęs Los Angeles, kur lapkričio 13 d. padarė pranešimą vietos lietuvių visuomenei ir turėjo pasitarimą su Vlike dalyvaujančių grupių atstovais. (Elta)

TIKINTIEJI GARSIAU REMIA LBJ POLITIKĄ VIETNAME

Prezidento Johnsono politika Vietname susilaukė daugiau paramos iš tikinčiųjų negu iš n e t i k i n č i ų j ų. Paramos susilaukė iš Amerikos katalikų vyskupų konferencijos. Prezidento paskatintas A. Goldbergas kalbėjosi su žydų vadais, ir lapkričio 24 "ortodoksinių žydų kongregacijų sąjunga" savo konferencijoje New Yorke pritarė prezidento politikai Vietname.

Dėl Vietnamo žydų organizacijos suskilę. Prezidentą remia taip pat žydai karo veteranai. Bet priešinga jam yra "Amerikos rabinų centrinė organizacija" ir "Amerikos žydų kongresas."

Graikų ortodoksų arkivyskupas Iakovos lapkričio 24 pareiškė pritarimą prezidentui.

....New Yorko arkivyskupijos katalikų jaunimo konferencija lapkričio 27 pritarė vyriausybės politikai Vietname. Dalyvavo 1,500 atstovų 3 dienų posėdžiuose. Tarp kitko į vykdomuosius pareigūnus vienas iš keturių yra išrinktas Bronxo 17 metų negriukas.

POKALBIS IR SU KITA PUSE . . . .

Darbininke lapkričio 22 buvo informuota apie Santaros-Šviesos New Yorko skyriaus surengtą paskaitą bei simposiumą ir perduoti pareiškimai eilės asmenų dėl Sovietų Sąjungos pareigūno dalyvavimo tame simpoziume. Dabar tenka informuoti ir apie pareiškimus tų, kurie redakcijai reiškė nepasitenkinimą ar pasipiktinimą ana laikraščio informacija.

Lapkričio 23 kreipėsi į redakciją pora asmenų iš komiteto dr. K. Griniaus minėjimui rengti. Kreipėsi su kaltinimu, kad laikraštis neteisingai siejęs Santaros-Šviesos simpoziumo rengėjus su dr. K. Griniaus minėjimo rengimu. Neteisingai, nes rengimo komitete yra ne "tie patys Santaros-Šviesos veikėjai, kurie simpoziume bendradarbiavo su Sovietų Sąjungos pareigūnu", bet kiti — suminėjo ir pavardes: A. Staknienė ir J. Vilgalys — Santariečių-šviesiečių vardu, V. Steponis (pirmininkas), B. Mačiūnienė ir A. Mačiulis — varpininkų vardu, A. Diržys — neolituanų vardu ir R. Kezys—skautų vardu.

Antras priekaištas laikraščiui: dr. Griniaus minėjimo rengėjų siejimas su simpoziumo rengėjais gali pakenkti pačiam minėjimui, kuris jau čia pat, gruodžio 3.

Pasikalbėjimo rezultatai? Buvo išsiaiškinta, kad prezidento Griniaus minėjimo rengime dalyvauja ne asmens, bet organizacijų atstovai; kad teisingiau ir tiesiau būtų pasakius rengime dalyvauja ir ta pati Santaros-Šviesos organizacija, kuri rengė paskaitą bei simpoziumą.

Nuomonės kitu klausimu išsiskyrė. Viena pusė manė, kad organizacija neatsakinga už atskirų asmenų veiksmus. Iš laikraščio pusės buvo pasisakyta, kad organizacija atsakinga, jei asmens veikia tos organizacijos pavesti.

Išsiskyrė nuomonės ir kitu klausimu. Viena pusė galvojo: nereikėjo simpoziumo įvykio sieti su dr. K. Griniaus minėjimu, nes sukeliamas įtarimas ne tik rengėjam, bet ir pačiam dr. Griniui; galima esą galvoti, kad laikraštis norėjęs minėjimui pakenkti. Redakcijos pusės buvo aiškinta: dr. K. Grinių gerbiam kaip Lietuvos prezidentą ir savo dalį jo pagarbai laikraštis atiduos tinkamu būdu. Rūstybė dėl galimos nepagarbos prezidentui Griniui galėtų būti nukreipta į tą organizaciją, kuri, prieš eidama pagerbti nepriklausomos Lietuvos prezidento, susirenka pokalbio su nepriklausomą Lietuvą pavergusios Sovietų Sąjungos pareigūnu. Toks dvilypumas vargiai galima vertinti kaip nepriklausomos Lietuvos prezidento pagerbimas. Atkreipdama dėmesį į šį faktą ir jo galimą įspūdį, redakcija norėjo nurodyti dramatinį paradoksą, į kurį veda tokis noras "dvejopiem dievam tarnauti". Kai kam gali atrodyti tai suderinama, bet tai ir tenka vertinti kaip "pasiklydimo" ženklas.

Pokalbis buvo baigtas įsakmiu klausimu, ar laikraščio pastabos nebuvo nukreiptos prieš vienos organizacijos vieną komiteto kuriuos asmenis. Teko užtikrinti: nei prieš komiteto asmenis, nei prieš asmenis apskritai, nei prieš komiteto atstovaujamas organizacijas, nei prieš organizacijas apskritai. Bet laikraštis pasisakė prieš veiksmą, kuris pastatė į nejaukią padėtį kitas organizacijas bei jų veikėjus. Į tai nurodyti ir informuoti laikraštis laikė savo pareiga ir lojalumu savo skaitytojų atžvilgiu.

Dėkojo Darbininkui

New Yorko valstybės kongresmanai — Joseph P. Addabbo, Edna F. Kelly, John J. Rooney, o taip pat gubernatorius Nelson A. Rockefelleris atsiuntė Darbininkui padėkas už sveikinimus.

Gubernatorius N. A. Rockefelleris rašo:

"Thank you for your congratulatory telegram. I particularly appreciated the good wishes of the staff of Darbininkas whose influence in the Lithuanian community is so great".

J. Tautose — kom. Kinija nepriimta

Kom. Kinija lapkričio 24 ir 25 pakartotinai atmetė Kanados siūlymą turėti J. Tautose dvi Kinijas — su kom. Kinija Saugumo Taryboje vietoje nacionalinės Kinijos.

Amerikos pritarimą Italijos siūlymui sudaryti komitetą, kuris kitiem metam pateiktų pranešimą apie dviejų Kinijų galimybes. J. Tautose, komunistai laiko vilkinimu, laiko delsimu.

Aktualus klausimas J. T. diskusijose, ar kom. Kinijos klausimas turi būti sprendžiamas paprasta balsų dauguma, ar dviem trečdaliais, kaip buvo nutarta pernai. Amerika laikosi pernykščio nutarimo.

....— **Bulgarijos lėktuvas** lapkričio 24 nukrito Čekoslovakijoje. Žuvo visi 84. Tarp jų daugelis komunistų vadų iš lotynų Amerikos.

— **Sovietų** min. pirm. Kosyginas gruodžio 1 atvyksta į Prancūziją 10 dienų. Tai revizitas de Gaulle.

— **Italijoje** lapkričio 24 pasikartojo potvyniai.

— **LBJ vyriausybėje**, kaip informuoja WJT, iš 12 narių 9 yra paskirti prez. Kennedy. Iš jų 4 pačiose svarbiausiose pareigose.

— **J. Tautose** lapkričio 28 siūlymas priimti kom. Kiniją vėl atmestas.

— **Bulgarijos** komunistų partijos sekretorius Živkov, baigdamas partijos kongresą, paskelbė ištikimybę Sovietų Sąjungai.

— **J. Valstybės** lapkričio 28 savo atstovybes Bulgarijoje ir Vengrijoje pakėlė į aukščiausią laipsnį — ambasadas. Tai turi reikšti palankumą ir santykių gerinimą.

— **Michigane** ir prie Didžiųjų ežerų lapkričio 28 prisnigo per 15 colių, o pusnynai suversti iki 7 pėdų. Laukiama sniego jau ir Pennsylvanijoje bei New Yorko valstybėse.

— **Prez. Johnsonas,** kaip teigė dem. kongresm. Boggs, ateinančiais metais prašys Kongresą didinti mokesčius, kad papildomai gautų 10-15 bilijonų pajamų. Prez. buvęs patarėjas Heller pasisakė už 5 proc. kėlimą.

— **Arthur Goldbergas,** kaip rašo U. S. News . . . pakartotinai, Jungtinėse Tautose nesijaučiąs laimingas. Jo padėtis Baltuosiuose Rūmuose susilpusi. Galimybė, kad jis bus Rusk įpėdinis valstybės departamente, sumažėjusi. Jis net noris iš dabartinių pareigų pasitraukti.

— **Sovietai pasiuntė** į Kinijos pasienį papildomos kariuomenės su atominiais ir raketiniais ginklais.

— **Amerikos vyriausybė** į spaudos sukeltą aliarmą dėl nacizmo atgijimo Vokietijoje žiūri skeptiškai.

Skelbimai turėtų būti dedami viso pasaulio spaudoje

Lietuvos valstybės atstatymo 50 metų sukakčiai (4)

JURGIS GLIAUDA, rašytojas, Los Angeles, Calif.:

Atsako trumpai. Pirmuoju klausimu — dėl diplomatinės kovos:

"Daugiau žygininkų. Daugiau rezoliucininkų. Daugiau partizaniškumo prieš stagnaciją".

Antruoju klausimu — dėl lietuvių sustiprinimo:

"Pompastinė masinė veikla. Intymi lietuviškos mokyklos įtaka. Lietuviškos šeimos ir lietuviškos visuomenės tikslų sutapimas. Nenuodyti jaunimo defetistiškomis nuotaikomis".

Trečiuoju klausimu — dėl veiklos tarp nelietuviškai kalbančių:

"Lietuvių kultūrinių vertybių pristatymas nelietuviškai kalbančiom visuomenėm".

SIMAS SUŽIEDĖLIS, profesorius, redaktorius, Bostonas, Mass.:

Pirmuoju klausimu — dėl diplomatinės kovos:

"Mano supratimu, reikėtų toliau varyti tą Valiuko rezoliuciją ir kelti klausimą JT. Antra, reikėtų megzti artimesnius ir tvirtesnius ryšius su Vokietija. Šiaip ar taip jos Sovietai dabar labiausiai bijosi."

Antru klausimu — dėl lietuvių stiprinimo:

"Sustiprinti galėtume "rimtesniu darbu esamose organizacijose, kurios pradeda virsti tik "pasiautimo" ir "pasismaginimo" sambūriais. Labai daug prisiima neigiamų JAV studentų organizacijų savybių. Reikėtų nuo asimiliacijos daugiau gintis. Neturi jaunimas ir tinkamos lituanistinės literatūros".

Trečiu klausimu — dėl veiklos tarp nelietuviškai kalbančių:

"Pirkti reklaminius puslapius ir autorius. Jei galėjo jaunimo kongresui surinkti 95,000, kodėl negalėtų reklamai? Nuostabiai mažai kas žino apie Lietuvą, kaip patyriau ligoninėje. Stinga ir literatūros apie Lietuvą anglų kalba. Vienas Lituanus ar angliški Lietuvių Dienų puslapiai mažai ką pasiekia."

JŪRA GAILIUŠYTĖ, viena iš jaunimo metų ir jaunimo kongreso pačių energingiausių organizatorių, Cleveland, Ohio:

Atsakydama į klausimus plačiau, redakcijai rašo: "Mano manymu, mano siūlomi planai yra realūs, tik gal kai kurie per brangūs, bet juos įvykdžius būtų didelė nauda". Ir toliau dėsto savo atsakymus į anketos klausimus:

— Kokiais žygiais sustiprintume diplomatinę kovą dėl laisvės, padėtume tėvynėje likusiam tautos kamienui išsilaikyti, išlaikyti savyje laisvės ilgesį ir pasitikėjimą?

A. Tokie apmokami skelbimai, kaip buvo N. Y. Times laikraštyje apie Lietuvos dabartinę padėtį, paskelbti prieš lapkričio 13 žygį, turėtų būti dedami viso pasaulio spaudoje ir visuose kontinentuose, neišskiriant naujų Afrikos valstybių. Jie turėtų periodiškai pasikartoti.

B. Reikia įsteigti pasaulio lietuvių radijo, gauti atskirą savo bangą ir per radijo perdavinėti žinias į Lietuvą ir į visą pasaulį.

— Kokiais žygiais sustiprintume čia esančių lietuvių, ypačiai jaunimo, tautinę savigarba, kultūrinį aktyvumą, ryšio su praeitim pajautimą, valstybės idėjos sąmonę?

A. Reikia pagaminti filmą jaunimui apie atsistatymą ir buvusią pažangą Lietuvoje, apie jos žmonių gyvenimą. Kitas filmas arba paties filmo tęsinys turėtų parodyti dabartinį Lietuvos gyvenimą. Filmas turėtų būti neblogiau pastatytas negu Hollywoodo statomi. Pirmiausia tuo reikalu tartis su filmų gaminimo bendrovėmis. Iš to jos tikrai padarytų nemaža pelno.

B. Tautinę savigarbą, kultūrinį aktyvumą reikia skatinti šeimoje, lituanistinėse mokyklose, jaunimo organizacijose.

C. Suruošti "pasaulinę" lietuvių tautos parodą vienam pasauliniam centre — New York, Paryžius ir t.t., kuri galėtų tęstis bent trejus metus. Joje turėtų būti parodyta visos lietuvių gyvenimo sritys: menas, muzika, mokslas, tautosaka, religija, istorija, žmonės, jų papročiai, emigracija, tremtis, praeitis nuo seniausių laikų, dabartis. Tokia paroda galėtų būti kilnojama į kitus pasaulio kontinentus. Tokia paroda duotų ne tik lietuvių tautai didelę naudą vaizdingai supažindinti pasaulį su lietuvių tautos žygiais; ji turėtų didelės reikšmės lietuvių jaunimui.

D. Traukti jaunimą į visokius lietuviškus darbus. Aiškinti jaunimui straipsniais, paskaitomis, ką reiškia savo valstybė tautai, būtent lietuvių tautai.

E. Labai [illegible] žygiai kaip pasaulio lietuvių jaunimo kongresas, lapkričio 13 žygis, tarptautinės lietuvių jaunimo stovyklos.

F. Ruošti tėvam kursus (ypač jaunom lietuviškom šeimom) — seminarus, kaip savo vaikus [illegible].

G. [illegible] lietuvių k[illegible] būtų jaunimo n[illegible] — jaunimo centras.

H. Suruošti pasaulio lietuvių kongresą, nemažesnį kaip buvo pasaulio lietuvių jaunimo kongresas su plačia menine programa.

— Kokiais žygiais laimėtume gyvename krašte nelietuviškai kalbančių asmenų ar institucijų dėmesį bei paramą Lietuvos laisvės idėjai?

A. Norint laimėti nelietuviškai kalbančių asmenų ar institucijų dėmesį Lietuvos reikalui reikia:

1. Supažindinti juos su lietuvių tautos istorija, kultūra, su jos dabartine padėtimi. Geriausias supažindinimo kelias yra knyga. 50 metų Nepriklausomybės sukakties proga turėtume išleisti anglų kalba ir lietuvių kalba gerą Lietuvos istoriją (nuo seniausios praeities iki šios dienos, ypač išsamiai aprašant Lietuvos nepriklausomybės laikotarpį), lietuvių tautos kultūros istoriją, lietuvių literatūros istoriją. [illegible] Lietuvos nepriklausomybės laikotarpio istorija yra ypač reikalinga jaunimui, kuris turi ją turėti ir su ja susipažinti.

2. Į ruošiamus lietuvių iškilmingus parengimus kviesti aukštas pozicijas užimančius asmenis, kad jie susipažintų su lietuvių gyvenimu užsienyje ir dabartine Lietuvos padėtimi.

3. Visur ir visada kelti rusų imperializmo ir komunizmo pavojų laisvam pasauliui. Visur demaskuoti rusų okupaciją ir rusifikaciją Lietuvoje.

4. Reikia daugiau lietuviškų televizijos ir radijo programų.

5. Išleisti lietuvių informacinį leidinį anglų kalba, kuris būtų gausus lietuvių, gyvenančių viename pasaulyje nuotraukomis, informacija apie jų gyvenimą įvairiuose kraštuose, jų įsijungimą į savo gyvenamo krašto kultūrą, mokslą, politiką ir jų organizacijas, jų išsimokslinimą ir kt.

Jūra Gailiušytė, centrinio jaunimo kongresui rengti komiteto narė, praeitą savaitę, grįždama iš Baltimorės, apsilankė Darbininko redakcijoje

BAISIAU NEI KATAKOMBŲ LAIKAIS

St. Lozoraičio paskaita (2)

Religinėje srityje paviršutiniškai padėtis atrodo kiek pagerėjusi, bet iš esmės ji yra labai sunki. Nors ir kiek kitomis priemonėmis, sovietai yra pasiryžę Lietuvos bažnyčią pirma susilpninti, o paskui visai likviduoti, geriausiu atveju palikdami tam tikrus formalius griaučius. **Visas bažnytinis gyvenimas yra sovietų įstaigų griežtai kontroliuojamas.** [illegible] sakramentų suteikimas varžomas, ganytojam praktiškai atimama teisė tvarkyti dvasiškių bei tikinčiųjų reikalus, draudžiamas religinės literatūros įvežimas ir stabdomas jos skleidimas, pagaliau smarkiai ribojamas vienas iš svarbiausių bažnyčios uždavinių — mokyti tikinčiuosius. Aišku, **jog einama prie bažnyčios lėto užsmaugimo, ..kurio joks veidmainiškumas negali paslėpti. Bažnyčiai leista gyventi, bet draudžiama kvėpuoti.** Jei ji apskritai šiandien dar egzistuoja, tai tik dėka didelio dvasiškijos bei tikinčiųjų pasišventimo. Aš tikiuosi, kad ateis diena, kada bus galima papasakoti apie tuos pasišventėlius, kurie šiandien tyliai ir kantriai, šeimose, ligoninėse, tolimajame Sibire, žodžiu tariant, visur, kur yra tikinčiųjų skleidžia Dievo žodį. Iš arčiau susipažinus su esama padėtimi, galima lengvai įsitikinti, jog **bažnyčia pergyvena didesnį pavojų, negu katakombų laikais.**

Kaip krašto žmonės reaguoja į dabartinę dalykų padėtį? Nėra lengva keliais žodžiais tiksliai apibrėžti įvairių gyventojų grupių nuotaikas. Jos kartais yra taip skirtingos, kaip skirtingos sąlygos, kuriose gyvenama. Aš čia paliesiu kiek jaunesnio amžiaus, tam tikrą mokslą baigusių, asmenų kategoriją, kuri jau šiandien turi, bet dar daugiau rytoj turės vadovaujamą vaidmenį. **Ilgoms ir herojiškoms partizaninėms kovoms pasibaigus, gyventojų dauguma įsitikino, jog aktyvaus ginkluoto pasipriešinimo laikotarpis pasibaigė ir greito padėties pasikeitimo nebegalima laukti.** Buvo prieita išvados, kad ginti bei stiprinti lietuviškas pozicijas krašte reikia kitomis priemonėmis, kurios vengtų bereikalingos rizikos. Pasidarė aišku, kad juo daugiau gerų lietuvių liks nuošaliai nuo viešo gyvenimo, juo labiau tas gyvenimas turės būt tvarkomas užkietėjusių partijos biurokratų ir, aišku, rusų valdininkų. Todėl net ir tie, kurie ilgus metus buvo nutolę nuo bet kurios veiklos, pradėjo įsijungti į okupuoto krašto gyvenimą. Įdomu pažymėti, kad krašte susidarydavo tam tikra viešoji nuomonė, kuriai paklusdavo beveik visos gyventojų grupės. Šitoje atmosferoje lietuviai dėjo pastangas užimti kiek galint daugiau svarbesnių pozicijų ir atkreipė ypatingą dėmesį kultūros klausimams. Po Stalino mirties gyventojai ir net kai kurie kompartijos nariai taip pat pradėjo siekti tam tikro veikiančių įstatymų, kokie jie bebūtų, respektavimo, kuris suteiktų jiems bent mažą apsaugą. Galima buvo pastebėti, kad net senieji komunistai, Stalino teroro išvarginti, panoro konkrečiai įgyvendinti sovietinę konstituciją. Tačiau darbas vyko labai sunkiomis sąlygomis, kurios krašto žmones pribrandino ir pripratino prie atsargaus įvairiausių kliūčių nugalėjimo. **Būtų neteisinga nepripažinti, kad krašto lietuviai paskutiniųjų metų bėgyje atliko nemažą darbą Lietuvos labui. Šis objektyvus pripažinimas reiškia lietuvių tautos pastangų pripažinimą, pastangų, kurios buvo deromos ne sovietų okupacijos dėka, o jos nepaisant.**

Deja, to paties objektyvumo

(nukelta į 4 psl.)

ŠVIESA-SANTARA DĖL VLADIMIROVO

Laiškas redakcijai

New York, 1966 m. lapkričio 25 d.

Didž. Gerb. Redaktoriau,

Darbininkas š.m. lapkričio 22 d. patalpino pranešimą ir komentarą apie lapkričio 19 d. New Yorko Santaros-Šviesos surengtą dr. V. Kavolio paskaitą ir jaunimo simpoziumą. Šiame pranešime visa eilė faktų patiekti klaidingai. Nesileidžiant į smulkesnes klaidas, norėčiau pasisakyti tik dėl vienos, kuri sudaro Jūsų komentaro pagrindą. Šį paaiškinimą maloniai prašau paskelbti Darbininke.

Santaros-Šviesos parengime tarp kitų svečių dalyvavo Jungtinių Tautų bibliotekos direktorius dr. Leonas Vladimirovas. Šiuo metu jis nėra Sovietų Sąjungos pareigūnas nė prie Jungtinių Tautų, nė kur kitur. Jis yra Jungtinių Tautų pareigūnas ir Sovietų Sąjungos misijai nepriklauso. Jo padėtis yra ta pati kaip visų kitų Jungtinių Tautų pareigūnų ir paties jų generalinio sekretoriaus U Thant, kuris būdamas Burmos pilietis, jokiu atžvilgiu nėra Burmos pareigūnu Jungtinėse Tautose.

Kontaktai su tokio statuso asmenimis neturi jokių implikacijų Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą tarptautiniam nepripažinimui. Tai yra kertinis klausimas, nes veiksnių konferencijos Clevelande š. m. sausio 23 d. pareiškime nurodoma, kad "...Lietuvos Respublikos tęstinumas ir Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą, paverčiant ją 'LTSR', nepripažinimas apsprendžia laisvųjų lietuvių bendravimo su pavergtąja Lietuva pobūdį ir turinį.."

Darbininke minimas keletos asmenų pasipiktinimas dr. Vladimirovo dalyvavimu New Yorko Santaros Šviesos parengime ir iš to daromos toli einančios išvados neturi pagrindo, nes pagrindinė prielaida, kad dr. Vladimirovas esąs Sovietų Sąjungos pareigūnas, yra klaidinga.

Lygiai be pagrindo yra ir Darbininko nusistebėjimas Santaros-Šviesos dalyvavimu dr. K. Griniaus minėjimo rengime. Santara-Šviesa nuoširdžiai gerbia dr. Grinių kaip lietuvių tautai didžiai nusipelniusį asmenį ir kaip Lietuvos Respublikos prezidentą, Lietuvos valstybės ir jos nepriklausomybės simbolį.

Santara-Šviesa pilnai pritaria Jaunimo Kongreso politiniams nutarimams, kuriuose yra pa-

(nukelta į 8 psl.)

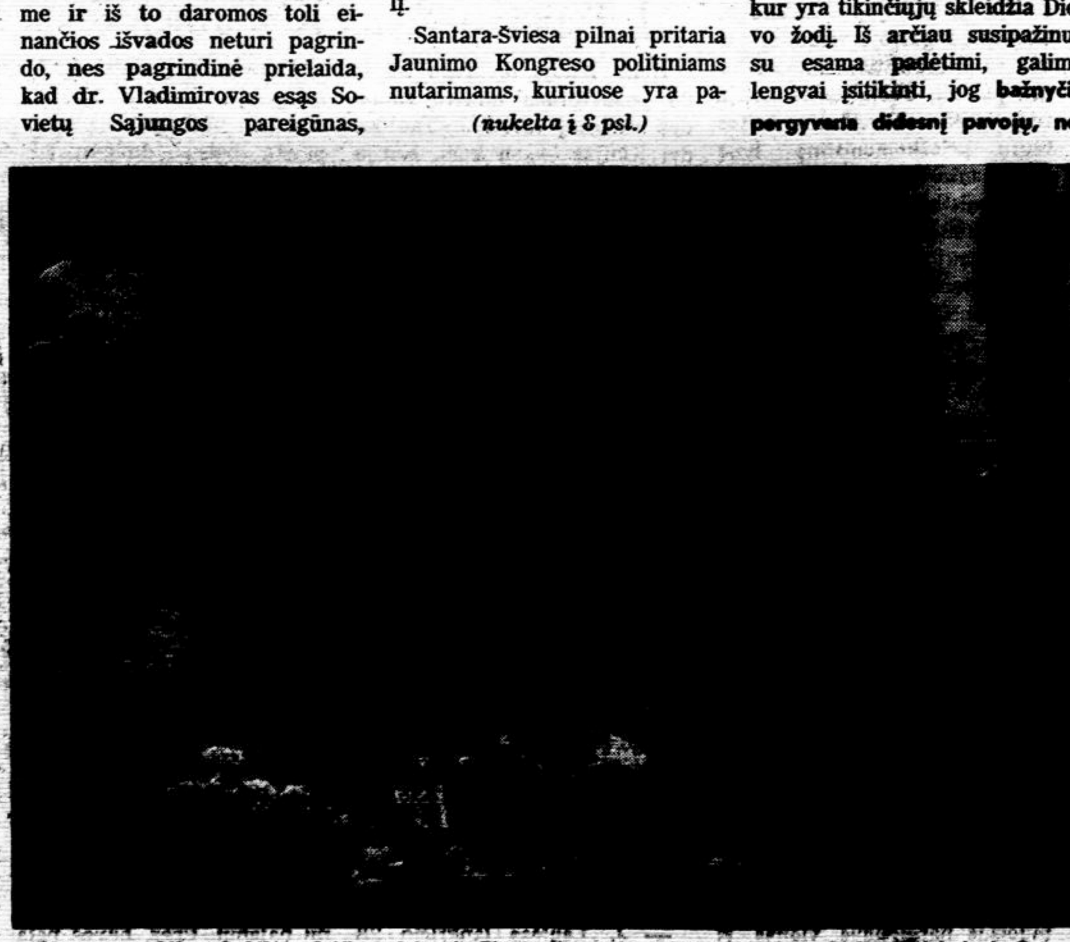

Rūtos ansamblio sukakties minėjime dainuoja Florencija Schirm. Akomponuoja L. Stukas. Priekyje A. Petrutis, A. Kačanauskas, E. Dutkus, J. Stukas, kun. P. Totoraitis. Nuotr. V. Maželio

S & G MEAT MARKET

ANTANAS VAITKUS, vedėjas

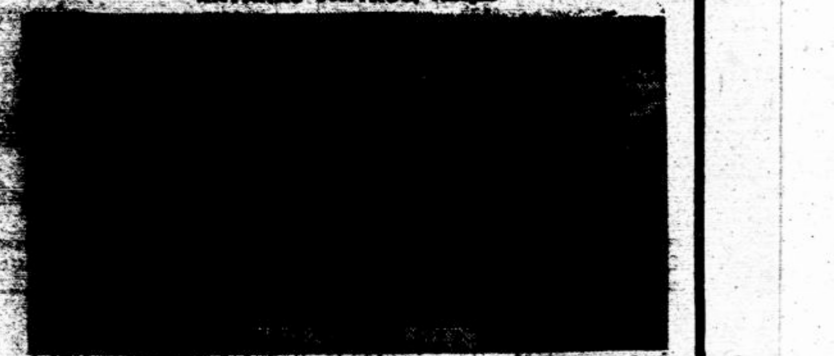

86-89 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. .... Tel. VI 9-5077
348 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. .... Tel. STagg 2-4329

Papigintomis kainomis priimame užsakymus VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS
Pristatome į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
We take all orders special price for Weddings and Parties
Home-Made Bologna

Siuskite į Lietuvą ir SSSR DOVANŲ SIUNTINIUS

— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui ar suknelei. Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu tuojau! Išpardavimas nepaprastai žemom *urmo kainom* atraižų vilnonės medžiagos — importuotos ir vietinės — trijose krautuvėse:

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525
Cor. DELANCEY, N. Y. C.
Krautuvės atviros kasdien ir sekmadieniais, išskyrus šeštadienius, nuo 9 ryto iki 6:30 vak.
S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai
Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey St.
Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas!

Dabar jūs galite aplankyti savo artimuosius Lietuvoje —

Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname vizas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnioms informacijoms rašykite - skambinkit daugiausia patyrusiam Kelionių biurui į Rytų Europą

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.

45 W. 45 Street, New York 36, N.Y. • Tel. CIrcle 5-7711

Cosmos Parcels Express Corp.

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugelio metų patyrimą siunčiant

DOVANAS - SIUNTINIUS Į USSR.

Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klijentų patenkinti. Garantuotas skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom. Informacijų ir nemokamų katalogų gausite iš visų mūsų skyrių.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

- Boston 18, Mass., — 271 Shawmut Avenue .... LI 2-1767
- SO. BOSTON 27, Mass. 327 West Broadway .... AN 8-0068
- BROOKLYN 11, N.Y. — 370 Union Avenue .... EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N.Y. — 600 Sutter Avenue .... DI 5-8808
- BUFFALO 6, N.Y. — 332 Fillmore Avenue .... TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue .... BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street .... WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road .... TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 730 Michigan Avenue .... VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N.W. GL 8-2256
- HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Av., tel. 233-8030, 246-0215
- HAMTRANCK, Mich. — 11333 Jos. Campau .... TO 7-1575
- IRVINGTON 11, N.J. — 762 Springfield Ave. .... ES 2-4685
- LAKEWOOD, N.J. — 126 - 4th Street .... FO 3-8569
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. .. AN 1-2994
- NEWARK 3, N.J. — 428 Springfield Avenue .... BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. .... LO 2-1446
- NEW YORK, N.Y. 10011 — 108 West 14th Street ... CH 3-3005
- NEW YORK 3, N.Y. — 39 - 2nd Avenue .... AL 4-5456
- PASSAIC, N.J. — 176 Market Street .... GR 2-6387
- PATERSON 1, N.J. — 99 Main Street .... MU 4-4619
- PHILADELPHIA, Pa. 19122 — 1214 N. 5th St., ... PO 3-4818
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street .... HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street .... FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 905 Bank St. .... PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street .... SW 8-2868
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue .... RI 3-0440

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130
DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA
— DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ —

- Vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
- Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės
- *Specialiai žemos kainos* siunčiant audinius į užsienį
- Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klijentams. Prašome užeiti ir pasižiūrėti.

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

Tel. AL 4-8319 • 200 Orchard St., New York, N.Y. 10002

REPUBLIC Liquor Store, Inc.

322 Union Avenue, Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas EV 7-2089
JUOZAS BRUŽINSKAS, vedėjas
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms

DARBININKAS 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221
THE WORKER (T.-Jo Copyright) by FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.
Prenumeratos kaina $7.00 — Subscription per year $7.00
Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.
Straipsniai ir korespondencijos redakcija taiso savo nuožiūra. [illegible] Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Baltiečių reikalai Vokietijoje pagyvėjo

Lapkričio 14-19 Tuebingene, Vokietijoj, vyko Baltijos [illegible] [illegible] tetoj buvo [illegible] apie Baltijos [illegible] dr. Bak[illegible] Otto Hunge ir universiteto [illegible].

Lapkričio 17 buvo kamerinis koncertas: latvis violenčelistas prof. A. Treichmanis, estų tenoras Naan Poeldas ir solistų kvartetas, pateikęs lietuviškų chorinių kompozicijų. Lapkričio 18 dr. H.J. Dahmenas skaitė paskaitą apie Baltijos tautų liaudinę muziką.

Baltiečių suvažiavimas

Lueneburgo Rytų Akademijoj. Vokietijoj. lapkričio 25-27 įvyksta Baltiečių draugijos sužiau- aivam.s
važiavimas. Penki kalbėtojai, jų tarpe svečiai iš Danijos ir Suomijos, kalbės tema — Baltijos erdvė kaip vieningos Europos dalis.

Sovietinis patriotizmas

Vokiškai leidžiama "ELTA-Pressedienst" lapkričio numery išsamiai nagrinėja Maskvos peršamaja "Sovietinio patriotizmo" idėja ir iškelia iš po to lukšto ryškų sovietinį didžiarusišką nacionalizmą.

Studijos apie baltiečių santykius su vokiečiais

Spalio 16-22 Vokietijoje (Friedrichsdorf-Taunus) įvykusioj studijų savaitėj buvo nagrinėti lietuvių-estų santykiai su vokiečiais. Lietuvių-vokiečių santykius [illegible] prof. Z. Ivinskis ir [illegible] Hellmannas. Latvių-vokiečių — prof. Veltmanis ir prof. Rimscha, estų-vokiečių — prof. Angelus iš Lundo ir prof. Weiss. Dr. Nassons iš Koenigsteino kalbėjo apie tautybių santykius Baltijos kraštuose, naujųjų laikų istorikas dr. Kranhals pateikė Antrojo pasaulinio karo vokiečių okupacinės politikos Baltijos kraštuose apžvalgą, o dr. Ischreyt iš Lueneburgo kalbėjo apie sovietinę okupacinę politiką. Pagaliau prof. v. Sivers kalbėjo apie Baltijos kraštų ir žmonių ypatingumus, o A. Gruenbaumas apie emigracijos klausimus.

Svarstė tautybių likimą Sovietuose

Spalio gale Miunchene įvyko Sovietų Sąjungos Studijų Instituto konferencija, skirta peržvelgti bolševikinės valdžios 50 metų "pažadų ir tesėjimų" balansui.

"ELTA-Pressedienst" pranešimu, konferencijoje buvo pateikta per 20 itin aukšto lygio paskaitų. Ypač spalvingas buvęs prof. Richardo Pipes, iš Harvardo universiteto, pranešimas apie tautybių problemą. Pranešėjęs pabrėžęs, kad nerusų tautose per pastaruosius 50 m. tautinis susipratimas ne tik neišblėsęs, bet greičiau paryškėjęs ir sustiprėjęs. Nepaisant šikinių ir kultūrinių nutautinimo pastangų, apie susirūšėjimą nesą nė kalbos. Priešingai, tautiniai kadrai reikalaują daugiau įtakos ir galios. "Sprendimas" tautinės sąmonės išnykimo prasme priklausąs iliuzijų sričiai. Tautybių klausimas tebesąs grėsmingas sprogmuo. "Amerikos lietuvis Stanley Vardys" (prof. Stasys Vardys) patvirtinęs pranešėjo nuomonę, tik jis manąs, kad sovietai, tik rai pripažindami kalbines ir kultūrines teises, galėtų tautinių junginių lojalumą patraukti bendros valstybės naudai.

Konferencijoj dalyvavę apie 150 sovietologų jų tarpe eilė įžymių tarptautinio masto tyrinetojų. (Elta)

Laukiant vis naujų reformų

Jonas Krikštytojas dažnai pavadinamas vienu iš didžiausių anų laikų reformatorių, nes "tarp gimusių iš moterų nekilo didesnio už Joną Krikštytoją". Jo reformos taikė pirmiausia į patį žmogų ir tiktai per jį — į visuomenę. O pradėjo Jonas Krikštytojas tas reformas nuo savęs, visai priešingai nei tie, kurie pradeda nuo kitų. Nors jis buvo ir šventas žmogus, bet kartu ir didžiausias atgailotojas. Ką kitiem skelbė, pats pirmiau tai vykdė. Pirmiausia jis kalbėjo kitiem savo pavyzdžiu, savo gyvenimu ir tik po to skelbė liežuviu.

Visuomeninės reformos taip pat turi prasidėti nuo savęs. Jonas Krikštytojas išreiškė tai paprastai ir aiškiai: "Kas turi dvi jupas, tegul duoda neturinčiam; kas turi ko valgyti, taip pat tedaro..."

Pasakyta tai žmonėm ir jų valdžiai: pirmiem — būkite gailestingi artimui, antriem — būkite teisingi valdiniam. Kiekviena neteisybė, prievarta ir skriauda visuomenę griauna. Tie kalnai turi būti nukasti ir slėniai užlyginti, bet pirmiausia pačioje žmogaus dvasioje.

Jei pasaulis turi būti kitoks, tai kiekvienas mūsų pirmiausia turi būti kitoks. Svajojamasis ateities rojus žemėje bus toks pat pragaras, kaip daugelio keikiama dabartis, jei kiekvienas iš savo širdies neišraus septynių piktybių.

Piktybės žmogaus ir visuomenės gyvenime labai dažnai norima rauti ne tuo, kad būtų laikomasi nekintamų Dievo įsakymų, bet kad jie būtų taip perreformuoti, jog piktybė atrodytų jau virtus dorybe ir priimtinu dalyku. Net ir tie žmonės, kurie dar visai religijos neatmeta, norėtų jos tokios, kad ji būtų pritaikyta vadinamai laiko dvasiai ir madai. Laukiama reformų, kurios sureformuotų ir prigimties dėsnius ir šv. Raštą, paliekant tik tai, kas žmogaus perdaug neįpareigotų ir nesuvaržytų tikėjimo tiesom ir moralinėm pareigom.

Saulė, keliaudama savo keliu, nežiūri į mūsų laikrodžius... Žemės traukos dėsniai nesiderina prie architektų. Tegu kas pabando pasukti žemę kita linkme. Mes galim tik save ir savo darbus bei veiksmus reformuoti, bet ne įstatymus gamtoje ir religijoje. Laiks nuo laiko sulaukiama popiežiaus ar vyskupų paskelbiamų reformų, bet jos liečia vien tik kulto, liturgijos ar bažnytinės administracijos bei drausmės reikalus. Veltui kas lauktų reformų, pakeičiančių esminius Dievo įsakymus.

Daugelio knygų populiarus autorius Thomas Merton pastebi, kad pasaulyje buvo tik viena tikrai esminė reforma ir vienintelė revoliucija — tai Kristaus skelbtoji evangelija, siekusi dalykų esmės.

Jonas Krikštytojas buvo Kristaus atėjimo kelių tiesėjas. Jis šaukė dykumoje, kviesdamas prie atgailos ir vidinės reformos. Netikėjimo dykumos vis užgula žmonių dvasią, ją apnešа ydų ir piktybių smėliu, net kalnus suverčia. Griežtom ir radikaliom reformom Jonas Krikštytojas tuos kalnus vertė be pasigailėjimo. Jis nepataikavo ir nebandė prisitaikyti prie laiko mados.

Adventą pradėjus ar neverta pažvelgti į save ir pasitikrinti, ar Jono Krikštytojo reformos randa atgarsio širdy ar vis dar naujų reformų laukiama.

Kariuomenės šventės minėjime New Yorke lapkričio 19 išdalintos K a r i o žurnalo premijos už geriausius straipsnius. Iš k. į d. A. Budreckis (I premija), J. Sirgedas — ramovėnų pirm., kun. V. Gidžiūnas, O.F.M. (II premija), Z. Raulinaitis — K a r i o redaktorius. Nuotr. L. Tamošaičio

ALTO 26-jo SUVAŽIAVIMO REZOLIUCIJOS

I.

Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas Chicagoje 1966 spalio 29, Sherman House, išklausęs valdybos pranešimų ir kitų atstovų pasisakymų Lietuvos pavergimo klausimais ir matydamas,

kad Sovietų Sąjunga 1940 m. savo ginkluotomis jėgomis okupavo Lietuvos teritoriją ir, sulaužydama taikos sutartį su Nepriklausomos Lietuvos Respublika, prievarta ir prieš Lietuvos žmonių norus įjungė ją į savo valstybę;

kad Sovietų Sąjunga tebelaiko Lietuvą pavergtą, paneigia jai laisvos tautos apsisprendimo teisę;

kad Sovietų Sąjunga, siekdama sunaikinti lietuvių tautą, išdeportavo daugelį tūkstančių Lietuvos žmonių į šiaurines Rusijos sritis ir Sibiro tundras ir daugelį jų nukankino sunkiais darbais nepakenčiamose sąlygose arba numarino badu;

kad Sovietų Sąjunga per tuos visus metus nuo Lietuvos okupacijos pradžios grobė pavergtos šalies turtus bei žmonių nuosavybes ir naudojo Lietuvos darbo žmonių jėgą savo pramonei ugdyti ir savo biurokratijai, kariuomenei ir policijai maitinti, —

tai šis Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas, apsvarstęs vargingą pavergtos Lietuvos padėtį,

nutaria pareikšti griežtą protestą prieš Sovietų Sąjungos smurto ir nežmoniškumo politiką lietuvių tautos atžvilgiu ir reikalauja, kad atsiimtų iš Lietuvos savo armiją, policiją ir komunistų partiją bei jos agitotorius, ir

nutaria pranešti apie šį Amerikos Lietuvių Tarybos protestą JAV Prezidentui, Valstybės sekretoriui, JAV Senatui, JAV Ambasadoriui Jungtinėse Tautose ir visom svetimų šalių Pasiuntinybėm, akredituotom Washingtone; ir

nutaria reikalauti, kad laisvojo pasaulio tautos verstų Sovietų Sąjungą atstatyti teisėtumą Pabaltijo valstybėse, leidžiant jom laisvai apsispręsti politiškai, ekonomiškai ir kultūriškai, kaip to reikalauja J. Tautų čarteris ir Sovietų Sąjungos įsipareigojimai.

II.

Amerikos Lietuvių Taryba savo metiniame suvažiavime 1966 spalio 29, Chicagoje, Sherman House, išreiškia gilią ir nuoširdžią padėką visiem tiem, kurie paremia jos reikalą, siekiant išlaisvinti Lietuvą iš sovietinės vergijos ir prisideda savo darbu ir aukomis to didžiojo tikslo realizavimui.

Amerikos Liet. Taryba taip pat kreipiasi į plačiąją visuomenę ir visas organizacijas vieningai laikytis kovos už Lietuvos laisvę fronte, neskaldant savųjų pajėgų ir vengiant bent kokių lenktyniavimų šiuose taip reikalinguose žygiuose, nuo kurių priklauso mūsų tautos gyvybė ir ateitis.

III.

Pasveikinimas Lietuvos atstovui Washingtone Juozui Kajeckui:

Amerikos Lietuvių Tarybos metinis suvažiavimas, susirinkęs spalio 29, Chicagoje, dėkoja Tamstai už sveikinimą suvažiavimo delegatam ir linki Jum geriausios sėkmės atsakomingose pareigose atstovaujant ir ginant nepriklausomą Lietuvą ir reiškiame viltį, kad glaudus bendradarbiavimas tarp Tamstos ir Amerikos Lietuvių Tarybos tęsis ir toliau.

IV.

Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui:

Amerikos Lietuvių Taryba savo metiniame suvažiavime, įvykusiame 1966 spalio 29, Chicagoje, Sherman House, sveikina Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą, linkėdamas jam geriausios sėkmės bendruose žygiuose už Lietuvos išlaisvinimą.

V.

Telegramomis anglų kalba sveikinimai ir padėkos pasiųstos JAV Prezidentui L. B. Johnson, Valstybės Departamento sekretoriui D. Rusk, Illinois gubernatoriui Otto Kerner ir Chicagos burmistrui R. Daley. **Amerikos Lietuvių Taryba**

ELENOS KEPALAITĖS PARODA NEW YORKE

Elenos Kepalaitės skulptūros ir piešinių paroda bus šį savaitgalį, gruodžio 3-4 Maspetho lietuvių parapijos salėje. Parodą rengia ir globoja Liet. Kat. Moterų Kultūros Draugija.

Eleną Kepalaitę pažįstame kaip išraiškos šokio menininkę. Meną studijavo Toronte ir New Yorke. Skulptūros parodą buvo surengus Brooklyno Meno muziejuje.

Šios parodos katalogan įžangos žodį parašė Jacques Lipshitz, pasaulinio garso skulptorius, kilęs iš Druskininkų, dabar gyvenąs New Yorke.

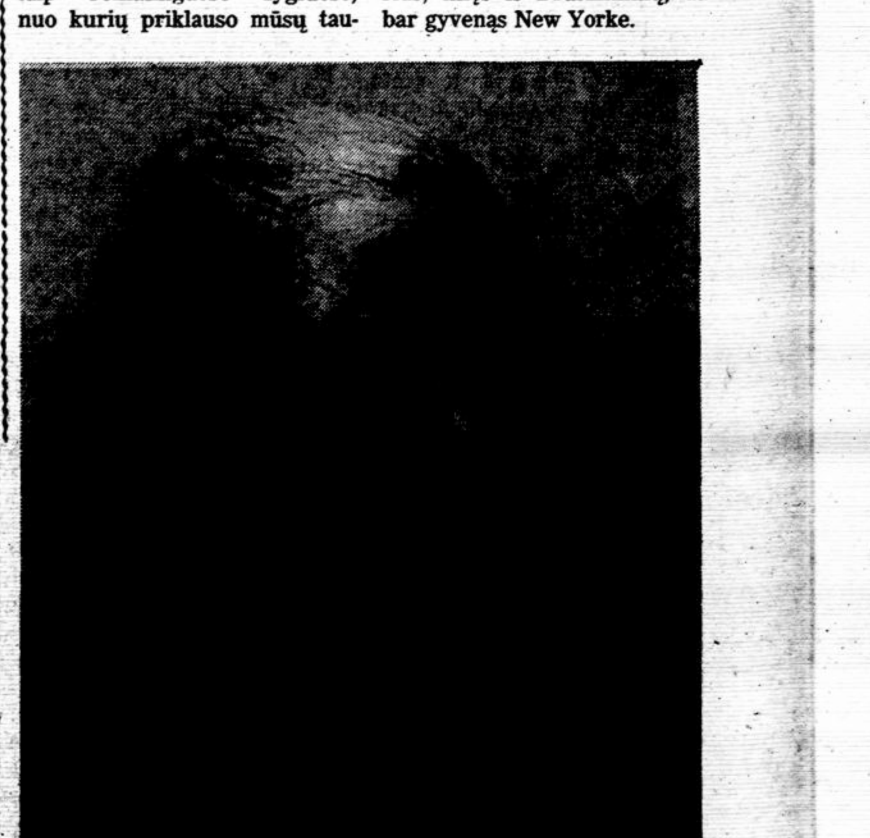

Galvutė — skulpt. Elenos Kepalaitės skulptūra. Jos kūrinių paroda vyksta šį savaitgalį, gruodžio 3-4, Maspetho lietuvių parapijos salėje.

PRANAS TRUMPAITIS

PELIKSAS

Neseniai "Darbininke" buvo paskelbtas sąrašas tų lietuvių komunistų, buvusių tartum "neištikimų" Stalino linijai, ir kurie 1938 buvo sunaikinti. Vieno nebuvo paminėta — Pelikso. Čia jo artimieji, gyveną Brooklyne, N.Y., nori atpasakoti Pelikso gyvenimo nuotrupas.

★

Jis buvo vienas iš jaunesniųjų brolių. Kai turėjo 8 metus, tėvas leido į pradinę mokyklą Žagarėje, kur pasimokė porą žiemų.

Kai miestelyje atidarė prekybinę 6 klasių gimnaziją, ten mokėsi. Tos gimnazijos steigėjai darė visa, kad gautų Rusijos švietimo ministerijos pripažinimo teises. Nepavyko. Pora atstovų buvo nuvykę į Peterburgą ir ten lankėsi ministerijoje, bet nieko nepadėjo. Gal nežinojo, kur prieiti ir ką pastebėti. O gal ir todėl, kad gimnazijos steigėjai — žydų kilmės.

Peliksas iš 6 klasės išstojo, girdi, kam mokytis, jei toks mokslas nepripažįstamas.

Vyresnysis brolis Amerikoje rašo tėvam — leiskite Peliksą į Mintaujos gimnaziją. Padrąsindamas pasiuntė 25 rublius.

Jau Peliksas Mintaujoje. Jo pereito mokslo Mintaujos gimnazija nepripažino, tenka mokytis "internu". Metus pasimokęs, išlaiko 4 klasių kursą. Toliau mokytis per brangu. Dabar ieškoma, kur "keturklasis" galėtų įstoti ir tęsti mokslą. Atsiklausė vėl brolio amerikiečio. Savi mano — o gal į kunigų seminariją, juk to motina labai norėtų!

Amerikietis atsako su patarimu — broleli, kunigu būti reikia pašaukimo, kunigo pareigos nelengvos.

Po tokio patarimo Peliksas apsisprendė — į kunigus pašaukimo neturįs.

Surado, kad Latvijoje Tukume yra vidaus upių ir pakrančių laivyninkystės mokykla, kurią baigus galima įstoti į Rygos laivyninkystės institutą.

Po dviejų metų mokyklą baigęs, Peliksas buvo priimtas į Rygos laivyninkystės institutą.

Dabar Peliksas jaučiasi išdidžiai. Nauja saguota eilutė, kepurė žvaigždėta — kaip tikro aukštųjų mokyklų studento.

Ten mokslas tęsdavosi 4 m. Tik ką užbaigus antrą semestrą, prasidėjo pirmasis pasaulinis karas. Visi paskutinio kurso studentai mobilizuojami ir skirstomi į prekybinį laivyną.

Rusų prekybiniai laivai plaukė į Angliją, pakrauti prekėm, ir iš ten gabendavo ginklus ir amuniciją, kurių rusų armija stokojo.

Ilgainiui ir Peliksą mobilizavo, ir paskyrė viename prekybiniame laive kažkokiu viršininkėliu.

Kol vokiečių povandeniniai laivai neuždarė Danijos sąsmaukos — išėjimo į Šiaurės jūrą, Pelikso laivui laimingai pavyko pasiekti Anglijos pakrantes ir prisiirti į Škotijos Glasgovą.

Ten laivui ilgesniam laikui apsistojus, dauguma jūreivių mėgindavo "pasišalinti". Bet kalbos nemokant ir pažįstamų neturint, bėgliam daug kartų nepavykdavo. Anglų policija "klajoklius" surinkusi, grąžindavo į laivą.

O gi Peliksas, kaip laivo įgulos pareigūnas, galėdavo laisvai į miestą išeiti. Bevaikščiodamas užėjo į taverną alaus. Ten išgirdo lietuviškai kalbant. Pasisakė esąs lietuvis. Visi nudžiugo. Peliksas patenkintas lietuvių sutikęs, o vietos lietuviai pamatę uniformuotą "oficierių".

Nauji pažįstami nuvedė Peliksą į "Rankpelnio" redakciją ir supažindino su visu "štabu".

Tuo metu to laikraštuko redaktorium ar jo padėjėjum buvo vėliau garsusis Kapsukas.

Peliksas jau nebegrįžo į laivą, pasiliko prie "Rankpelnio". Ten pat buvo spausdinamas ir socialistų "kibirkštys" ir kitokie revoliucijonierių leidiniai.

Dabar Pelikso pasaulėžiūra pasikeitė, pasidarė kraštutinis socialistas, Kapsuko pasekėjas.

Rašo broliui į Ameriką, ir jo laiškai jau kvepia kairumu.

Amerikietis brolis atrašo, ir kviečia vykti į Ameriką. Peliksas atkerta, esą, su "kapitalistais" nebenorįs turėti nieko bendro. Girdi, laukia kada užtekės "socializmo saulė" Rusijoje, o tuo pat ir Lietuvoje.

Ir taip broliški ryšiai su broliu amerikiečiu pasidarė ne tokie sklandūs, abiejų įsitikinimai žymiai skyrėsi. . Karas Rusijai nesisekė. Kilo revoliucija. Carui atsisakius sosto, valdžia pateko į socialisto Kerenskio rankas ir tuo būdu įvyko tartum tikra demokratija..

Tačiau dėl tos "pilnos demokratijos" kariuomenėje pairo tvarka. Kerenskis, norėdamas dar labiau pasidaryti didesniu demokratu, pasiuntė į Angliją vieną iš geriausių Baltijos jūroje esančių šarvuočių — "Rosiją", kuris buvo ginkluotas 12 colių patrankomis. Tikslas to šarvuočio buvo — pargabenti visus įvairaus plauko revoliucionierius, kad padėtų atkurti Rusiją socializmo pagrindais. Važiavusiųjų skaičiuje buvo ir Peliksas.

Kai šarvuotis pasiekė Kronštatą, ten revoliucionierius sutiko su gėlėmis. Tuo tarpu Leninas nesnaudė ir organizavo savo pasekėjus bolševizmui, kurio tikslas — viską iš pamatų griauti ir kas sena sunaikinti. Ilgai netrukus — 1917 įvykusi revoliucija vos nesunaikino ir tos demokratijos vykdytojo Kerenskio. Kiek Peliksas su Kapsuku prie tos revoliucijos prisidėjo, nėra aišku.

Kai 1918 Lietuvos taryba paskelbė Lietuvos nepriklausomybę, tai Kapsukas su savo patarėjais organizavo bolševikų kariuomenę ir žygiavo į Lietuvą, kad ją prijungtų prie Rusijos.

Nepavykus ginklu Lietuvos užkariauti, Lietuvių komunistų partijos suvažiavime buvo nutarta pačioje Lietuvoje steigti komunistų slaptas kuopas, kad padarytų Lietuvoje perversmą.

1919 pabaigoje Peliksas jau Lietuvoje. Pirma apsigyveno pas brolį ūkyje ir pradėjo brolį kreipti savo pusėn.

(Bus daugiau)

Nuo dr. Kazio Griniaus gimimo — 100 metų

Dr. Kazio Griniaus, buvusio Lietuvos prezidento, gimimo sukaktis — 100 metų — sueina šių metų gruodžio 17. Jo visuomeninė veikla ... Lietuvoje nuo 1920 jis buvo ... ministeris pirmininkas ir, 1926 rinkimus laimėjus liaudininkams bei socialdemokratams, išrinktas prezidentu. Tose pareigose išbuvo iki 1926 gruodžio 17 perversmo. Vokiečių okupacijos metu pasirašė drauge su J. Aleksa ir kun. M. Krupavičium memorandumą prieš Lietuvos gyventojų išžudymą iš ūkių. Mirė Chicagoje 1950. VI.4.

Gruodžio 3 New Yorke rengiamas jam pagerbimas. Šia proga apie jį pasakoja artimiausias jo bendradarbis Jonas Makauskis.

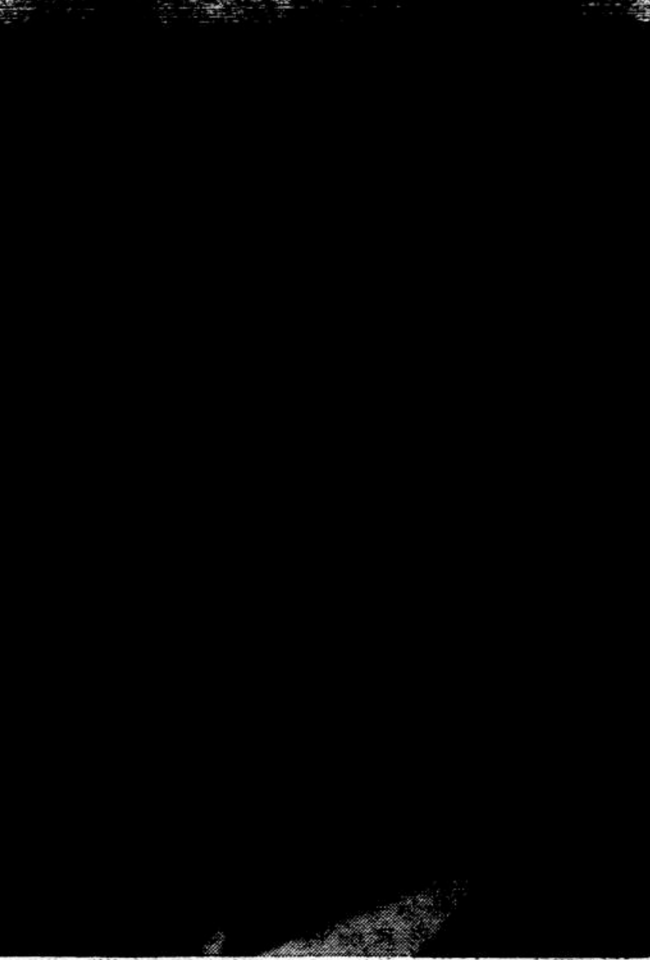

Dr. Kazys Grinius

TAIP PRASIDĖJO MARIAMPOLĖJE

Apie dr. K. Grinių, buv. Lietuvos prezidentą, jo 100 metų gimimo sukakties proga, pasakoja jo bendradarbis Jonas Makauskis

★

Apie K. Grinių pirmą kartą išgirdau, gyvendamas Prienuose, iš dr. J. Brundzos. Kai 1912 liepos mėn. atvykau į Marijampolę pas vaistininką V. Bartingą, jis mane supažindino su dr. K. Girnum. Šioje vaistinėje lankydavosi jis labai dažnai. Čia buvo to meto inteligentijos suėjimo vieta. Netrukus dr. Grinius įtraukė ir mane, prišnekėdamas įsirašyti į lietuvių demokratų partijos narius.

Tuo metu dr. K. Grinius aktyviai organizavo studentus, moksleivius ir prijaučiančius suaugusius į vadinamą "nematomą ir nežinomą" komitetą. Tas komitetas vasaros atostogų metu ruošdavo vaidinimus, koncertus ir gegužines. Sutraukdavo dideles mases žmonių į tuos parengimus. Dr. Grinius prikalbėjo ir mane prisidėti prie šio komiteto veiklos. Prikalbėjo dar ir dėl to, kad aš turėjau prie vaistinės nuosavą kambariuką, į kurį sueidavo komiteto nariai pasitarimų, nes paties Griniaus namus nuolatos sekdavo caro valdžios "saugotojai". Todėl vaistinėje ir rinkdavomės, kad mažiau būtume valdžios įtariami. Taip vyko visi pirmieji mūsų komiteto veiklos darbai.

Veiklos užuomazga jau buvo prasidėjus anksčiau, Marijampolės gimnazijoje vadovaujant mokytojui Petrui Kriaučiūnui. Mokytojas Kriaučiūnas iš pirmų dienų gimnazijoje tapo mokinių labai mylimas ir gerbiamas. Jam ne vien mokslas rūpėjo; jis buvo ir lietuvybės skleidėjas. Kovą už lietuvybę jis pradėjo pamažu, atsargiai ir iš pradžios visai slaptai. Mokiniai nė nepajusdavo, kad pasiduoda jo įtakai ir jo skelbiamam lietuviškumui. Jo įtakoje ir K. Grinius su Mačiu pradėjo jau penktoje klasėje leisti ranka rašomą lietuvišką laikraštėlį. Jie sugalvojo jį pavadinti "Prieaušriu". Tas jų "Prieaušris" (1883-84-Red.) buvo jų pačių ir redaguojamas. Abu su Mačiu, kuris pasirašinėdavo — Kėkštu, o Grinius — Varnaičiu, patys ir prirašydavo. Šis laikraštukas padėjo mokytojui P. Kriaučiūnui skelbti lietuvybę mokinių tarpe. Pradėdamas antruosius metus, pakeitė vardą į "Išsiepdantį". K. Griniaus draugystė su laikraštuku pasibaigė, kaip jis išvyko į Maskvą studijuoti. Maskvoje jis įstojo į medicinos fakultetą. Baigė 1893 daktaro laipsniu. Jo specialybė — akių ligos.

Po keleto metų vėl grįžo į Marijampolę, kur vertėsi privačia gydytojo praktika. Šalia gydytojo praktikos jis rūpinosi "Varpu" ir "Ūkininku", kad abu turėtų pakankamai straipsnių ir užtektų pinigų jiem leisti. Buvo "Varpo" bendradarbis, o vėliau administratorius ir net redaktorius. Kuriam laikui buvo išvykęs į Virbalį, vėliau į Kudirkos Naumiestį, bet Marijampolė jį traukė atgal, kur jis galėjo būti arčiau lietuviško jaunimo. K. Grinius pirmas ir suorganizavo viešą lietuvišką demonstraciją prie Petro Armino kapo Marijampolės kapinėse; surado patalpas pirmam lietuviškam teatrui, kuris vėliau suvaidino ir pirmą lietuvišką veikalą "Ameriką pirtyje".

Toks lietuvybės darbas dr. K. Griniui nebuvo lengvas. K. Griniaus veikla nepatiko to meto Marijampolės žandarų viršininkui Vonsiackiui, kuris pasižymėjo žiaurumu ir užsimojimu išnaikinti lietuvybę. Nepatiko ir gen. gubernatoriui. Padaryta daug kratų K. Griniaus namuose, ir ne kartą teko atsisėsti į kalėjimą. Bet jiem nepavykdavo Griniaus pasodinti ilgesniam laikui, nes nerasdavo nieko inkriminuojančio prieš to meto įstatymus. Nepavyko Griniaus iš Lietuvos išsiųsti tol, kol prasidėjo 1905 karas. Paskelbus karo padėtį, gubernatorius Gulkovskij rado progą ištremti K. Grinių iš Lietuvos į Poltavą visai karo meto padėčiai. Pakeliui į Poltavą Griniui teko pabūti Kauno kalėjime. Čia jam belaukiant išvežimo toliau buvo atšaukta karo padėtis. Grinius buvo paleistas. Tai įvyko prieš pat lietuvių didįjį seimą Vilniuje. Atgavęs laisvę, tiesiai grįžo į Marijampolę. Ten pasirūpino įsteigti žemės ūkio draugiją. Gubernatorius su Vonsiackiu Griniaus veiklą sekė, darė kratas, 12 dienų palaikė kalėjime. Tokia įtampa truko beveik dvejus metus — tai kalėjime tai laisvėje. Jau 1911 Griniaus parama ir jo sumanymu suruošta pirmoji žemės ūkio paroda Marijampolėje. Taip Marijampolėje K. Griniaus lietuviška veikla augo iki prasidėjo pirmas pasaulinis karas, išblaškęs daugelį veikėjų po Rusijos kraštą — jų tarpe ir K. Griniaus šeimą.

Tai yra mažas gabalėlis iš taip turtingo ir įvairaus K. Griniaus gyvenimo, kurį man teko pažinti gyvenant Marijampolėje.

Jonas Makauskis

TREJI METAI VL. BALTRUŠAIČIO CHORE

Visi jau žinome, kad gruodžio 11 bus paskutinis Vl. Baltrušaičio vadovaujamo choro koncertas.

Praėjo jau treji metai, o rodos, vakar susirinkom pirmai choro repeticijai. Prisimenu, kai Vl. Baltrušaitis pradėjo organizuoti vyrų chorą. Perskaičiau Darbininke trumpą jo atsišaukimą ir tuoj nusprendžiau susisiekti su dirigentu. Pagalvojau, kad turiu neblogą "kakarinę", nes, būdamas bažnytiniame chore, prarėkdavau beveik visus choristus. Manau, kai įstosiu į Vl. Baltrušaičio chorą, tai ir ten visus nunešiu.

Susidarė nemažas būrys vyrų. Pradėjom repetuoti. Per pirmą repeticiją sėdėjau kaip pelė po šluota, — bijojau, kad dirigentas neatkreiptų dėmesio į mane.

Repeticijas pradėjom nuo balso lavinimo pratimų. Tuoj pajutau, kad čia kitaip, lyg būčiau patekęs į dainavimo mokyklą. Dirigentas savo maloniu sultingu baritono balsu parodė, kaip reikia surasti balso spalvą, kaip pereiti iš forte į pianisimo ir t.t. Čia pamačiau, kad aš moku užrėkti, bet gražiai nueiti žemyn — tai jau blogai.

Iš pirmųjų repeticijų susidarė įspūdis, kad aš visai nemoku dainuoti, nemoku balso valdyti. Manau, tą patį pergyveno ir draugai. Dirigentas aiškino, kad kiekviena gaida turi būti pradėta švelniai, subtyliai ir savo vietoje išdainuota. Dainos žodžiai ir melodija turi atsispindėti balsų charakteryje, nes balsų spalvingumas klausytojui atiduos dainų skambėjimą ir jų grožį. Šioje srityje mes buvome visai žaliūkai.

Dirigentas padainavo dainos frazę ir liepė man pakartoti. Aš gi išsigandau savo balso. Pirma buvau stiprus dainininkas, dabar — niekis. Grįžęs namo pagalvojau, kad ir kiti turi būti negeresni.

Pirmos repeticijos mus nugąsdino. Atrodė, kad mes negalėsime išpildyti dirigento visų reikalavimų. Baisiausia būdavo, kai dirigentas paprašydavo padainuoti partiją po vieną. Staiga išsigąsdavom, prikimdavo balsas. Taip buvo gana ilgai, kol pradėjom balsą valdyti.

Dviejų valandų repeticija labai greitai praeidavo. Trūkdavo laiko, norėdavom dar pasilikti nors dešimčiai minučių, nes mes pasiekdavom jau darnų skambėjimą. Tada dirigentas sakydavo, kad mes artėjame prie teisybės. Tik dirigento išmokyti, mes pajutome teisingą dainavimą. Jo dėka išaugome į vieną pajėgiausių New Yorko lietuvių chorų.

Šis choras ir kviečia į paskutinį koncertą su dirigentu Vl. Baltrušaičiu. Koncertas bus gruodžio 13 Franklin K. Lane mokyklos salėje. Pradžia 6 v.v.

Choristas

PKB SEIMAS 1968 METAIS

Pasaulio Liet. Bendruomenės seimai įvyksta kas penkeri metai. Pirmasis buvo sušauktas 1958 New Yorke, antrasis 1963 Toronte, trečiasis šaukiamas 1968 vėl New Yorke (Darbo dienos savaitgaliu).

Seimas yra vyriausias PLB organas, sprendžiąs organizacinius, veiklos ir kitus jos reikalus. Kadangi 1968 yra sukaktuviniai Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo metai, tad ir trečiasis PLB seimas ypačiai bus pažymėtas lietuvių tautos laisvės kovos ženklu. Daug dėmesio kreipiama į kultūrinę seimo programą.

Šiuo metu PLB valdyba intensyviai aptaria parengiamuosius seimo darbus, siekdama seimą padaryti centriniu 1968 metų įvykiu, svarbiu ir reikšmingu visiem laisvojo pasaulio lietuviam. Šis tikslas bus pasiektas, jei visi pajusim reikalą geriau susiorganizuoti, daugiau susidrausminti ir vaisingiau dirbti dviem didiesiem tikslam — išeivijos lietuvybei ir Lietuvos laisvei.

Seimui organizuoti yra sudaromas komitetas. Kraštų bendruomenės yra taip pat prašomos seimui iš anksto ruoštis, nes svarbu, kad jos būtų tinkamai seime visais atžvilgiais atstovaujamos. Pagal PLB konstituciją seimui pavedama svarstyti ne tik PLB valdybos, ne tik paties seimo narių. bet ir visų kraštų bendruomenių valdybų siūlymus. Gyvai bendruomenei reikia gyvos visų iniciatyvos (PLB).

Metropolitan operos solistė Lilija Šukytė koncertavo Philadelphijoje lapkričio 13. Nuotr. K. Čikoto

St. Lozoraičio ...

(atkelta iš 2 psl.)

vedami, turime pripažinti, jog dvidešimt okupacijos metų paliko, ypatingai jaunesniųjų tarpe, tam tikras žymes. Ilgametis faktų iškraipymas spaudoje ir mokykloje neleido Lietuvos jaunimui pažinti savo krašto praeities ir ypatingai nepriklausomybės meto. Daug netolimos praeities ir net dabarties faktų jiem nežinomi. Kai kas, gerai nepažindamas toje srityje užsienyje daromos pažangos, galvoja, jog sovietinė sistema atnešė vieną kitą pozityvų elementą, pvz. sveikatos, mokslo ir sporto srityse. Jei dar prieš keletą metų nusistatymas buvo labai griežtas prieš kolchozus, tai šiandien jaunesniųjų tarpe jis užleido vietą kritikai, nukreiptai prieš blogą kolchozų administraciją. Žodžiu, jaunesnioji karta yra įsitikinusi, kad esamoji padėtis negalės greit pasikeisti ir todėl bando okupacijos įvestą sistemą pagerinti, o jos pėdsakus pašalinti. Tačiau tenka stebėtis, kad dvidešimt metų besitęsianti komunistinė propaganda ir beveik visiška izoliacija nuo laisvojo pasaulio idėjų vis tiek nepajėgė iš Lietuvos jaunuolio padaryti grynai sovietiško žmogaus. Noras pažinti pasaulį, kitų kraštų gyvenimą, naujų idėjų troškimas yra didelis. Štai dar prieš keletą metų Vilniuje buvo suimta gimnazijos moksleivių grupė, kuri buvo suorganizavusi istorijos ratelį tirti krašto praeičiai. Nemažesnis yra troškimas diskutuoti įvairius klausimus, pažinti modernųjį meną, laisvai rašyti, kurti, žodžiu atsikratyti partijos primetamų varžtų. Nenuostabu, kad grįžusieji iš užsienio atsargiai, bet nuodugniai visų išklausinėjami, kad lietuviškos ir nelietuviškos transliacijos klausomos, kad užsieninių knygų paklausa didžiulė.

(bus daugiau)

LAISVES ŽIBURYS

Radio programa lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais, 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga

Išlaikoma lietuvių radio klubo narių mokesčiais, aukomis ir skelbimais.

62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379

Vedėjai:
ROMAS KEZYS — TW 4-1288
ANTANAS MAŽEIKA — VI 5-6332

JUOZO MISIŪNO

RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų . . . Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.

103-55 LEFFERTS BLVD, RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas: VIrginia 3-3544

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visokiais reikalais kreipkitės į

JOHN ORMAN AGENCY

Insurance - Real Estate

110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.

Tel. VIrginia 6-1800

Mes esame maži, tad ir erdvės plėstis yra daug! Galimybių taip pat netrūksta. Tik reikia: daugiau akcininkų, didesnio kapitalo.

LITAS Investing Company, Inc.

100-21 89th Ave., Richmond Hill, N.Y.; HI 1-6799
6755 S. Western Ave., Chicago, Ill.; GR 6-2242

LITAS duoda paskolas lengvomis išsimokėjimo sąlygomis. Paskolų pareikalavimas dažnai būna didesnis negu galime patenkinti. Jei nenorite tapti LITO akcininkais, galite tapti indėlininkais — galite LITUI paskolinti. Mokame aukštus procentus. Bet pirma pagalvokite apie akcijas. Pirkite LITO akcijas šeimos nariams, ypač jauniesiems, kad jie augtų kartu su LITO bendrove. Viena LITO akcija šiuo metu kainuoja 12 dol. Akcijų pirkimo ir bendrai informacijos reikalais prašom kreiptis į New Yorko arba Chicagos įstaigas.

LIUDOS MIKULSKYTES

įvairių moteriškų drabužių krautuvė

Krautuvėje yra didelis įvairių gatavų moteriškų drabužių pasirinkimas: išeiginės - balinės bei darbo suknelės, megstukai, apatinukai, bliuskutės, kojinės. Čia gaunama siuntiniams gatavi moteriški drabužiai, pritaikinti įvairioms progoms ir dydžiui.

95-04 JAMAICA AVE. Woodhaven, N.Y. 11421

Tel. 849-7240 —

— HAVEN REALTY —

Real Estate • JOSEPH ANDRUSIS • Insurance

Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investacijos.

Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 val. popiet.

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 7-4477

WHITE HORSE TAVERN

baras - restoranas

PRANAS BRUČAS, savininkas

86-16 JAMAICA AVE. Woodhaven, N. Y. 11421

Tel. VIrginia 6-9519

SALĖ VESTUVĖM, SUSIRINKIMAM BEI KITIEM POBŪVIAM

Salėje gali tilpti 100 dalyvių

Norite geros meniškos fotografijos —

PORTRETO - ŠEIMOS - VAIKŲ

Įvairių progų: vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir kt. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys —

VYT. MAŽELIS

Tel. HYacint 7-4677

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA

Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai

Šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai

DALIA ir ALBERTAS RADZIŪNAS, sav.

36-38-40 STAGG STREET BROOKLYN, N. Y. 11206

Telefonas STagg 2-…

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

VYTAUTAS BELECKAS

Savininkas

—•—

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami pokalėdiniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-8440

Balfo rėmėjam — 20.000 dol.

RAŠAU NE RAŠALU, BET AŠAROMIS . . .

Nėra abejonės, kad daugelis rgan patekusių lietuvių tiki išlieja daug ašarų, o rašalo ugis ir visai neturi.

Laimingi tie, kurie turi JAV- ar kitur laisvam pasaulyje siturinčių giminių. Tokie su- anda ir rašalo ir susilaukia t prabanginių dalykų. Daug s siunčia į Lietuvą giminėm angius kailius, motociklus, ar t automobilius. Tačiau daug ugiau vargstančių lietuvių vi- neturi į ką kreiptis, ir to- į laiškai kaip snaigės nuolat inta ant Balfo stalo. Per mė- sį gaunama apie 200 įvairių ašymų, kurių didelę dalį ten- tenkinti tik trupiniais, o ki- ; net į stalčių nukišti dėl la- i menkų motyvų.

Ir labai taupant, daug pra- nų atidedant į šalį, Balfas o š. m. liepos 1 d. iki lap- čio 15 d. išleido šalpai 15,) dolerių daugiau, nei turė- pajamų. Siuo keliu rie- nt netrukus tektų prašyti što įstaigą, kad visus prašymus grąžintų [illegible], kad jie būtų ir [illegible], ne rašalu rašyti.

Tačiau yra [illegible] vilčių, kad taip [illegible]. Nuo Kalifornijos iki New Yorko, nuo Floridos iki [illegible] idealistai [illegible] lasinėja dolerį [illegible], su kuriais Balfas [illegible] tas ašaras nušluostyti. [illegible] tikras, kad visi Balfo veikėjai ir rėmėjai dėl savo gražių [illegible] turės puikią Padėkos dieną ir linksmas Kalėdų šventes, nes padarė truputį daugiau, negu privalėjo padaryti.

JEI AUKOSI BALFUI, VALDŽIA DALĮ GRĄŽINS

Šiuo metu JAV vyriausybė nebeduoda Balfui nei maisto, nei pinigų. Mat, dabar Balfas stipriai šelpia Sibiro lietuvius, valdžia tai šalpai pritaria, bet lėšų neduoda, nes tai būtų kišimasis į Sovietų vidaus reikalus.

Vokietijoj ar kitur esančius lietuvius tremtinius, pagal JAV vyriausybės manymą, turi išlaikyti Vokietija, ar tie kraštai, kur tremtiniai yra. Tuo būdu [illegible] dirvono- se [illegible], lietuviai, [illegible] palikti vieni viení. O tie dirvonai platūs.

Tačiau JAV mokesčių įstai- gos [illegible] Balfo rėmėjam pri- vilegijas. Pav., jei Balfui [illegible], tai valdžia [illegible] jai grąžina 25.[illegible] dol. ar daugiau. Tai Tax Deductible privilegija. Ši privilegija galioja paaukojus Balfui gėrybes: maistą, rūbus, vaistus, knygas ir pan. Pvz. už vertėtų [illegible] 100 sv. duodama šimto dolerių aukos privilegija.

Kai kurios darbovietės [illegible] bininkų auką Balfui padvigubina. Pvz., darbininkas paaukoja Balfui dešimt dolerių per darbovietę, tai darbovietės vadovybė prideda antrą dešimtinę. Reikia tik darbovietėje pasiteirauti, ar ji nėra "Matching Corporation".

Jei paaukosi Balfui savikainos verte kurį nors šėrą (stock), tai nuo taksų gali nusirašyti ir to šėro vertę ir turimą nuostolį, jei šeras kainuoja rinkoj daugiau, nei buvo už jį mokėta. Yra ir kitų valdžios privilegijų Balfo rėmėjam.

Pav., Balfas nemoka jokių mokesčių (income tax), jei ką perka, nemoka sales tax. Jei kuri pramoga ruošiama Balfo labui, taip pat nereikia mokėti pramogų mokesčio. Dar daugiau, jei kas keliauja Balfo reikalais, jis nemoka mokesčio valdžiai (tax free). Tuo būdu Balfo rėmėjam vyriausybė dovanoja kasmet apie 20,000 dol. ir kita tiek palieka Balfo iždui neimdama pajamų mokesčio. Taigi negalima sakyti, kad valdžia dabar visai nepadeda Balfui. Priešingai, valdžia Balfo iždui ir jo rėmėjam dadeda trečdalį tų sumų, kurios suaukojamos.

K.L.J.

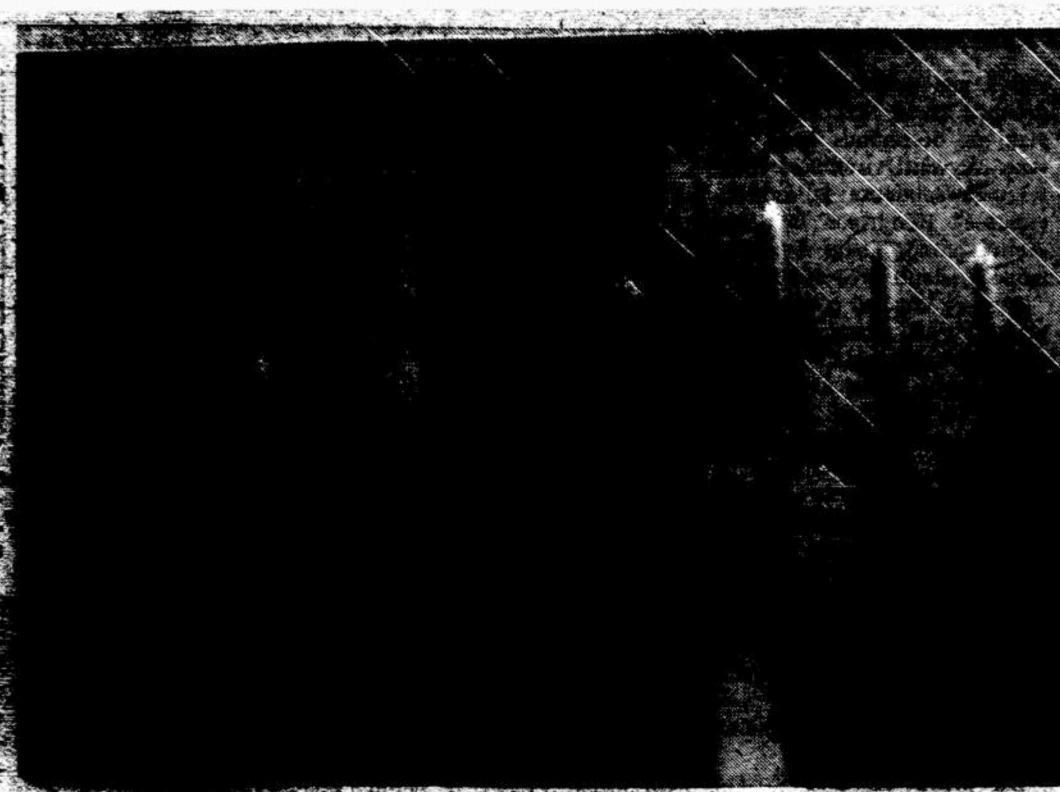

[illegible], Maile, šv. Antano gimnazijoje mišios už žuvusius dėl Lietuvos laisvės
Nuotr. K. Domkaus ir R. Paulėno

Lietuvių Fonde įamžino savo žmoną

HARTFORD, CONN.

Juozas Leonaitis, pensinin- ;, ankstesnės kartos ateivis, ıtuvių Fondui pasiuntė 100 ., tuo įamžindamas L. F. na- savo mirusią žmoną **Ireną onaitienę,** jos mirties meti- sukaktuvių proga.

J. Leonaitis gimė 1889 Skė- nių kaime, Birštono parapi- , Trakų (vėliau Alytaus) ap- . Į šį kraštą atvyko 1907. sigyveno Scrantone, Pa. ir bo anglių kasyklose. 1911 m. žo į Lietuvą, bet ten pabu- tik kelis mėnesius. Grįžęs A- rikon, apsistojo East Gram- Tarafville, Conn. Apie 12 tų dirbo prie tabako.

Gyvendamas East Gramby- rifville, suorganizavo L. R.K. . 89 kuopą. 1922 m. J. Leo- tis (ir daug kitų lietuvių) per ėlė į Hartfordą. Jo įsteigta KSA 89 kuopa irgi persikė- į Hartfordą. Čia ji buvo pra- sta, padidinta ir jau 40 m. Leonaitis yra tos kuopos fi- sų sekretorius.

J. Leonaitis 1931 Hartforde organizavo Vilniui Vaduoti s- skyrių, kurio pirmuoju pir- ninku buvo Vladas Čekanaus- (Walter Chase), vicepirmi- ku — Stasys Šrupšas, o se- torium ilgus metus buvo J. onaitis, net ir tada, kai V. s-ga buvo pavadinta Vilniaus ıdu, ar, dar vėliau, — Lie- ai ginti komitetu. V. V. s- nariai prenumeravo "Mūsų nių", kurio būdavo išplatina- 15 egz. J. Leonaitis platino V. V. s-gos ženkliukus, orga- avo aukų rinkimi ir t.t. Taip jo iniciatyva čia buvo suorganizuoti Alto ir Balfo skyriai. J. Leonaitis priklauso ir Lietuvių Legionierių 7-tam postui bei SLA 124 kuopai.

Begyvendamas East Gramby-Tarifville, 1914 balandžio 27 J. Leonaitis vedė Ireną Milaševičiūtę, gimusią 1896 Varniuose, Žemaitijoje. J. ir I. Leonaičiai santuokoje išgyveno 51 metus, užaugino dvi dukteris ir vieną sūnų, kurie dabar jau yra sukūrę savas šeimas.

Irena Leonaitienė taip pat buvo kelių organizacijų veikli narė: Gyvojo Rožančiaus dr-jos, (sekretore išbuvo iki mirties), L.R.K.S.A. 89 kuopos, Apaštalavimo dr-jos, Lietuvių Moterų Auksiliary 7-to posto ir kitų.

Juozas Leonaitis, įamžinęs savo velionę žmoną LF nare, ir pats pasižadėjo būti L.F. nariu ir jau pradžiai įnešė 20 dol. Šis ir ankstesnieji lietuviai pensininkai tebūna pavyzdžiu ir kitiem lietuviam. **Tenelieka nė vieno lietuvio, kuris nebūtų Lietuvių Fondo nariu!**

P.S. J. Leonaitis iki šiol yra išsaugojęs daug archyvinės — istorinės medžiagos: atvirukų su Vilniaus vaizdais, žemėlapiui arba su Lietuvos vėliavos spalvomis (geltona, žalia, raudona), Vilniaus pasas, V. V. S-gos ženkleliai, pasižadėjimų formos (blankai) Lietuvai aukom ir bonam, brošiūros, pav., "The Outrage of Vilnius (The Polish Lithuanian Dispute)", "Lithuanian Bulletin" ir kitos. Suinteresuotieji gali kreiptis adresu: J. Leonaitis, 35 Pratt Str., East Hartford, Conn.

J. Bernotas

Juozas ir Irena Leonaičiai, jų vedybinio gyvenimo auksinį jubiliejų švenčiant. Dabar J. Leonaitis savo mirusią žmoną įrašė į Lietuvių Fondo narius.

RAŠYTOJO KUN. S. BŪDAVO MINĖJIMAS

NEWARK, N. J.

Kotrynos (Grigaitytės) ir F. Mykolo Graudžių pastangomis, lapkričio 13 jų namuose buvo surengtas prieš porą mėnesių mirusio rašytojo Stasiaus Būdavo minėjimas.

Minėjimą atidarė ir programai vadovavo pati šeimininkė. Pasakiusi keletą žodžių apie velionį Būdavą, kurį su savo šeima aplankė Floridoje dar prieš jo mirtį, pakvietė Ireną Veblaitienę paskaityti specialiai K. Grigaitytės parašytą eilėraštį "Į Lapkritį", kuris buvo kaip įvadas tolimesnei programai. Eilėraštis atitiko minėjimo nuotaiką. Toliau dailiojo žodžio interpretatorė Irena Veblaitienė paskaitė ilgesnę ištrauką iš Būdavo romano "Uždraustas Stebuklas".

Rašytojas Pranas Naujokaitis įdomiai ir gana išsamiai apžvelgė Stasiaus Būdavo kūrybą ir jo asmenį, atskleisdamas subtilių smulkmenų, būdingų jo kūrybai bei charakteriui. Jisai sugretino Būdavą su Daukantu ir Valančium, paraleliškai išvesdamas iš skirtingų laikotarpių į bendrą šių trijų žemaičių įnašą lietuviškai raštijai. Naujokaitis nupasakojo velionies bendradarbiavimą nepriklausomos Lietuvos ir Amerikos spaudoje, kur jis rašė literatūros bei kultūros reikalais. S. Būdavo raštų forma esanti gana realistinė, su ryškia idealizmos nuotaika, kur gerieji idealai kovoja su blogio jėgomis. Jis apibūdino velionį pasižymėjus individualumu, savarankiškumu ir bendruomenine dvasia, tačiau neprimetant kitiem savo valios.

Ta proga Nelė Mazalaitė papasakojo šiltų prisiminimų pluoštą iš laikų, kuomet ji dalyvavo su Būdavu Literatūros vakaruose Lietuvoje. Bronius Balčiūnas įdomiai ir įtikinančiai paskaitė iš Būdavo raštų "Rūsti Siena."

Pabaigai Irena Veblaitienė dar padeklamavo Grigaitytės eilėraštį "Kaip lietų", parašytą aplankius S. Būdavą. Tiek Balčiūno tiek Veblaitienės interpretuoti kūriniai minėjimo dalyviam suteikė gerą progą pasigėrėti Būdavo ir Grigaitytės raštijos minčių nusakymu.

Pažymėtina, kad Graudžiai buvo nutarę surengti Būdavui pagerbimą šį rudenį ir pradžiuginti jo darganotą ligos nuotaiką, tačiau mirtis nesiteikė palaukti. Jo bičiuliam bei gerbėjam teko susirinkti jau gedulo ženkle. Minėjimo metu tarp gėlių degė baltos, juodais kaspinais perrištos žvakės.

Padėka priklauso Kotrynai ir Fredui Graudžiams ne tik už šio įdomaus ir prasmingo minėjimo suruošimą, bet taipgi ir už dalyviam parodytą prielankumą bei vaišingumą.

(į. vts.)

STUDENTAI SUVAŽIAVO

Šešioliktas visuotinis lietuvių studentų suvažiavimas prasidėjo lapkričio 24 Toronte, Kanadoje. Lig šiol visi suvažiavimai vykdavo JAV.

Šio suvažiavimo tema: Žvilgsnis į ateitį — Lietuva ir išeivija. Pirmosios dienos programoje paskaita ir šokių vakaras.

Trumpame atidaryme žodžiu suvažiavimą sveikino Lietuvos konsulas Kanadoje dr. J. Žmuidzinas, KLB vardu p. Tamošauskas ir Tėviškės Žiburių redaktorius kun. dr. P. Gaida. Raštu sveikino PLB pirm. J. Bachunas, Studentų Sąjungos Šalpos fondo vedėja O. Talalienė ir Lietuvių Enciklopedijos leidėjas J. Kapočius.

Antanas Saulaitis, S. J., sąjungos centro valdybos narys, paskaitoje "Socialinės įtampos vaidmuo religijos krizėje" išvardino kelias būdingas modernios santvarkos įtampas: mokslo pažanga, aukštesnis bendras mokslinis išsilavinimas, tautinė-rasinė nesantaika, nelygi ekonominė padėtis, sąjūdis į miestus, sudėtinga biurokratija valdžioje ir įstaigose. Šie socialiniai reikalai atsiliepia ir į religinį gyvenimą, ypatingai į organizuotą gyvenimą. Koks religijos vaidmuo ryšium su socialinėmis neteisybėmis: ar esamoji santvarka palaikoma aklai, ar atsinaujinimo sąjūdžiu iš naujo nuoširdžiai žvelgiama į pagrindines religines vertybes? Remdamasi kiekvieno nario asmenine atsakomybe, religija savo pranešimą, savo "evangeliją" gali skelbti, o ypatingai įgyvendinti rūpesčiu artimu.

Vakarinė programa, šokiai, vyko Prisikėlimo parapijos salėje. Naujai pastatytose patalpose tuo pačiu metu vyko ir jaunųjų menininkų bei skulptorių parodėlė.

Pirmąją dieną užsiregistravo apie du šimtai studentų, atvykusių iš 21 vietovės JAV ir Kanadoje: Chicago, Cleveland, Boston, Washington, Detroit, Putnam, New York, Toronto, Worcester, Rochester, Hartford, New Jersey, Hamilton, Ann Arbor, Baltimore, Albany, Bloomington, Montreal, Buffalo, Philadelphia, New Haven. Iš rytinio pakraščio atvyko pirmąją dieną 58. Daugiausia iš Chicagos — 48. Kadangi Kanados studentai lanko pamokas JAV Padėkos savaitgalį, tai vietiniai studentai įsijungė vėliau.

-Š.

Prenumeratoria, pakeičią gyvenamą vietą ir prisiunčią administracijai naują adresą, labai prašomi pažymėti taip pat ir seną adresą.

WATERBURY, CONN. MOTIEJAUS COLNEY PAMINĖJIMAS

Praslinkus 10 metų nuo dr. Motiejaus Colney mirties, spalio 17 Waterburio kapinėse įvyko gražus jo paminėjimas.

Dr. Motiejus Colney (Aukštikalnis) gimė 1886 Mariampolės apskr. Amerikon atvyko 1902. Velionis, baigęs studijas ir tapęs medicinos daktaru, visą energiją nukreipė lietuviškom organizacijom Amerikoje kurti, remti ir ugdyti. Nuo 1948 buvo Alto centro direktorium. Pasižymėjo dideliu taktu ir sumanumu likviduoti tarpusavio ginčus ir dažnai buvo kviečiamas taikinimo teisėju. Karui pasibaigus velionis su žmona vargstantiem lietuviam pradėjo siųsti maisto ir drabužių siuntinius.

Kapinėse susirinko nemažas būrelis žmonių. Tautinių organizacijų atstovas Mykolas Gureckas padėjo gėlių puokštę, paminėjo velionies ir jo mirusios žmonos nuopelnus ir džiaugėsi, kad jo sukurta Lietuvių Bendruomenės organizacija vis auga ir plečiasi. Dar kalbėjo dipl. mišk. Jonas Brazauskas ir p. Tonkūnienė. Susirinkusieji išsiskirstė susikaupę, dvasiniai sustiprinti ir džiaugdamiesi, kad to ramaus lietuvio patriojoto vardas neliko pamirštas, bet liko kaip šviesus pavyzdys vėlesnėm kartom.

—Z.

NEW BRITAIN, CONN

Gruodžio mėnesį vyksta daugiausia susirinkimų, kur išrenkama valdyba ateinantiem metam. Žmonės gi dabar nemėgsta lankytis į susirinkimus. Kol dar esame gyvi, saugokim savo draugijas ir klubus, kad jie nenumirtų pirmiau už mus. Tos draugijos ir buvo įkurtos, kad ligos bei mirties atveju pagelbėtų šeimai. Tad atsilankykim į susirinkimus ir dalyvaukime valdybų rinkimuose.

Gruodžio mėnesį bus šie susirinkimai: gruodžio pirmą pirmadienį — Varpo klubo, gruodžio 12 — Apšvietos piliečių klubo, gruodžio 13 — S.L.A. 34 kuopos, gruodžio 21 — šv. Andriejaus, gruodžio 26 — šv. Onos draugijos. Auksinio jubiliejaus susirinkimas bus sausio 27.

Pr. Naunčikas

FILATELISTAI!

Siunčiame Lietuvos pašto ženklus Jūsų pasirinkimui. Rašyti: Baltic Stamps, P. O. Box 127, Toronto, 19, Ont., Canada.

IŠ VISUR

— **Stamfordo Lietuvių Bendruomenė** š.m. gruodžio 3 ruošia Jono Rūtenio tapybos darbų parodą Genovese restorano salėje, 453 Shippan Avenue, Stamford, Conn. Parodos atidarymas 5 val. vak.

— **Chorinis skaitymas** yra vienas iš grožinio skaitymo variantų, kuris labiausiai sutapęs su daina bei muzika. Kame baigiasi natūralioji kalbėjimo gaida ir kame prasideda dainavimo muzika, praktiškai net nebeįmanoma suvokti. Knygos vakaro programoje šiokiu grožinio skaitymo variantu Pedagoginio Lituanistikos Instituto studentai suvaidins Adomo Mickevičiaus "Vėlinių" II dalies sceną kapų koplyčioje. Choriniam skaitymui paruošti pakviestas muz. Bernardas Prapuolenis. Knygos vakaras bus gruodžio 3, šeštadienį, 7 v.v. Jaunimo centro didžiojoj salėj.

— **Sol. Roma Mastienė** gruodžio 4 dainuos Hamiltone, Kanadoje ten rengiamame prof. St. Šalkauskio minėjime.

— **Juozas Bačiūnas,** PLB valdybos pirmininkas gruodžio 4 išplaukia į Australiją pasitarti bendruomenės reikalais.

— **Dail. Jurgio Juodžio** pranešimu žinutė apie jo darbovietėje nusilaužtą ranką neatitinka tikrenybei.

— **Darbininko** 1967 metų sieninis kalendorius jau pasiekė mūsų skaitytojus. Kalendorius kasmet leidžiamas kaip Darbininko priedas, bet visada atsiranda suprantančiųjų, kad lietuviškai spaudai nelengva verstis ir teikiasi savo auka Darbininką paremti. Už tai nuoširdžiai esame dėkingi.

— **Ona Labanauskaitė,** žinoma visuomeninkė ir organizatorė, įsirašydama į Lietuvių Fondo narių gretas, rašo: "Labai atsiprašau, kad tik dabar tepajėgiau išsipirkti Lietuvių Bendruomenės pasą-tapti Lietuvių Fondo nariu. Bet kaip surasti tokį magišką žodį, kuris mus visus įtikinėtų, jog visiem mūsų lietuviškiem reikalam aprūpinti reikalingus pinigus ir tai be skausmo galima sutelkti tik tada, kad didžioji dauguma aukos po mažai, o ne mažytė mažuma po daug. Kol šitos paprastos tiesos neįgyvendinsime, savo lietuviškų reikalų iš merdėjimo padėties neišvesime." LF adresas: 6643 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629.

— **Lietuvių grafikų** reprodukcijas sveikinimo atvirukų forma išleido Gabija. Tinka šventiniam ir sukaktuviniam sveikinimam bei kasdieniniam susirašinėjimui. 12 skirtingų atvirukų komplektas su vokais — 1.10 dol. Gabija, 87-85, 95 St., Woodhaven, N.Y. 11421.

— **Knygų išpardavimas** — nuolaida iki 90 proc. Sąrašai išsiunčiami parašius šiuo adresu: Gabija. 87-85, 95 St., Woodhaven, N.Y. 11421.

VISI BENDROM JĖGOM STATYKIME

KULTŪROS ŽIDINĮ NEW YORKE

- STATYBOS FONDAS ATIDARYTAS
- PATOGUS ŽEMĖS SKLYPAS ATRASTAS
- PASTATO PLANAI RUOŠIAMI

KĄ PASIRYŽOME — ĮVYKDYSIME!

DABAR YPAČ REIKALINGA JŪSŲ AUKA ŽEMĖS SKLYPUI PIRKTI

TĖVAMS PRANCIŠKONAMS BROOKLYNE (BUILDING FUND)
680 BUSHWICK AVE., BROOKLYN, N. Y. 11221

Siunčiu auką .... statybų fondui ir prašau įrašyti mane / mūsų šeimą / mūsų mirusiuosius į:

☐ Garbės fundatorius ($1000) ☐ Amžinuosius narius ($500)
☐ Fundatorius ($100) ☐ Rėmėjus (mažesnė auka)

Pasižadu iš viso paaukoti ateityje statybų fondui ....

ADRESAS ....

....

(Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax deductible)

Now— U.S. Savings Bonds Pay More Interest

4.15% when held to maturity

Higher interest on the Bonds you already own, too!

U.S. Savings Bonds are a better way to save than ever

Because now all Series E and Series H Bonds bought after December 1, 1965, will earn the new, higher interest rate of 4.15% when held to maturity. That's only 7 years for Series E—9 months quicker than before. All H Bond interest checks will be larger beginning in June 1966.

And your outstanding Bonds will earn more, too, from now on. So, you don't have to cash in your present Bonds to get the attractive new rate.

Ask about buying Bonds where you work or bank. For America's future. And yours.

"Today, none of us can remain aloof on the sidelines."

"Today, above all, is a time for all Americans to rededicate themselves to the spirit that animated the Minutemen of Concord—who serve as a symbol of the Savings Bond program. For today, as at the founding of our nation, it is freedom which is again at stake. Not all of us are called upon to fight in the jungles of Vietnam, but while our men are there, in the front line of a distant land, none of us can remain aloof on the sidelines. We must all do our our share— in every way we can—to support our men in Vietnam. One sure way is open to all Americans through the Savings Bond program."

HELP STRENGTHEN AMERICA'S PEACE POWER

Buy U. S. Savings Bonds

The U.S. Government does pay for this advertisement. It is presented as a public service in cooperation with the Treasury Department and The Advertising Council.

Daug sutaupysi pirkdamas per "Spartą" radiją, radio-consoles, color ir kt. TV, Tape recorderiai, patefonai, fonografai, įv. skaičiavimo mašinos, cash registeriai, rašomos maš. visomis kalbomis. Visi gaminiai Telefunken, Grundig, Zenith, Burroughs, Olympia, Royal etc. Katalogus ir informacijas gausite tik pranešę savo adresą: J.L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E Northport, N.Y., 11731.

RADIJO PROGRAMOS

BOSTON, MASS.
Vedėjas
JONAS J. ROMANAS, Sr.
WHIL - 1430 kil. Medford, Mass.
Sekmadieniais nuo 11 iki 12 vid.

BOSTON. MASS
Vedėjas
STEP. MINKUS
WLYN — 1360 kilocycles
ir FM 101.7 banga
Sekmadieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

BOSTON, WORCESTER BROCKTON,
Vedėjas P. VIŠČINIS
173 Arthur St., Brockton 18, Mass.
Tel. JU 6-7209
FM bangomis 105,7 MC
meg. iš WKOX, Framingham, Mass
Sekmadieniais 8 - 9 val. ryte

DETROIT, MICH.
Vedėjas RALPH J. VALATKA
WJLB, 1400 banga
15756 Lesure. Detroit 27, Mich.
BRoadway 3-2224
Šeštadieniais 8:45 iki 9:45 v.v

HARTFORD, CONN.
Ved. ALG. DRAGŪNAVIČIUS
WBMI - FM 95.7
273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn.
Tel.: 249 - 4502
Sekmadienį — nuo 12 iki 1 p.p.

PITTSBURGH, PA.
WZUM, 1590 banga
vedėjas VYT. A. YUCIUS
52 Shady St. W. Pgh., Penna. 15228
Tel. 563-2754
Sekmadieniais 12:00 iki 12:30 v. p.p.

PHILADELPHIA, PA.
WTEL, 860 kilocycles
BENDRUOMENĖS BALSAS
1203 Green St., Phila, Pa. 19123
PO 5-0632
Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p.p.

WATERBURY, CONN.
WWCO - AM - 1240
Ved. ANT. PALIULIS
Lietuvos prisiminimai
Kultūrinė - komercinė programa
Sekmad. 9:35 iki 10:30 ryto

Nauji Darbininko skaitytojai

Z. Strazdas, Wethersfield, Conn., S. Janušas, Brentwood, N.Y., Z. Kučinskas, Toronto, Ont., K. Snieška, Boston College, Mass., J. Grauslys, Nashua, N.H., J. Kulys, Chicago, Ill., E. Praninskas, Chicago, Ill., J. Gailius, Roma, Italy, J. Žuras, Rochester, N.Y., A. Petrauskas, Prospect, Conn., Ant. F. Mesulis, Wethersfield, Conn., B.A. Stankaitis, Paterson, N.J., J. Naruševičius, Elizabeth, N. J., J. Skliutas, Auburn, Mass., P. Vaškys, Cornwells Hgts, Pa.

Užsakė kitiem: J. Biliūnas, Pt. Chester, N.Y. — Vl. Kiliui, Richmond Hill, N.Y., P. Krajauskienė — Vyt. Mačiulaičiui, abu iš Chicago, Ill., A. Kuprevičius — J.Tomkiewicz, abudu iš Hartford, Conn., J. Palevičius, Hudson, N.H. — J. Skliutui, Auburn, Mass., J. Norvilienė, Brooklyn, N.Y. — A. Dagienei, Woodhaven, N.Y., Prel. J. Shlikas, Sheboygan, Wisc. — Sv. Kazimiero Seselėm, Sheboygan, Wisc., J. Kuprionis, Ruston, La. — Daliai Kuprionytei, E. Brunswick, N.J., O. Alekniene, Brooklyn, N.Y. — M. Beinorienei, W. Germany, V. G. Raugas, Newark, N.J. — Matui Raubertui, Camden, N.J., J. Dumčius, Waterbury, Conn. — B. Stonkienei, Hamilton, Ont., J. Janas, Chicago, Ill. — Anna Jensen, Yucaipa, Calif., J. Jasėnas, Chicago, Ill. — E. Vilimas, Woodland Hill, Calif. ir K. Pagundai, Chicago, Ill., A. Jonaitis, Cleveland — P. Naugerish, Euclid, Ohio, J. Abazorienė, Woodhaven, N.Y. — M. Visgirdienei, Brooklyn, .N. Y., Belanger, Nashua, N.H. —W. Busnowsky, Wollaston, Mass., A. Matulonis, Maspeth, .N. Y. — B. Gustaičiui, Scranton, Pa.

Sveikindami naujus skaitytojus, dėkojame užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam 5 dol. Prenumeratos reikalais kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Naujai užsisaką ir prisiunčią 7 dol., laikraštį gaus nuo dabar iki 1967 m. galo.

H. W. MALE & FEMALE

WANTED EXP OPERATORS on Dresses must do a complete garment steady work nice working conditions resolute dress 580 8th Ave N.Y.C. (bet. 38 & 39 St.). Call LO 3-1550 — ask for Mary or Bill

HANDICAPPED PERSONS
Intelligent and Aggressive
Men and Women
For positions with an excellent future, full and part time. Some openings for handicapped persons restricted to their homes in Westchester. Write Box C.10 521 5th Avenue Room 714 N.Y. 10017. Call (914) 423-3390

MEN & WOMEN wanted exp power press operators also exp solderers steady work nice working conditions many fringe benefits ROYAL APEX 1355 West Front St Plainfield N.J. — 201 - 753-6414

APART. FOR RENT

Išnuomuojami trys ir pusė kambariai
Ridgewoode
Tel. 386-4847

NURSING HOMES

MANOR HAVEN REST HOME
24 hour care of Convalescent and Aging R. N. supervision — modern clean. Reasonable rates
Call HA 3-9638 — 222 Columbia St. Huntington Station

SILVER LAKE NURSING HOME
Your Care is Our Care
Will be open December 5, 1966
for admitting patients
Ultra modern building
featuring specialized convalescent and geriatric care
Non-sectarian — Men and Women
Catholic church within the area.
275 Castleton Ave S. I. Phone
273 - 5800

TO PLACE
YOUR AD.
CANCEL OR CHANGE
Tel. [illegible]-3690

H. W. FEMALE

WANTED EXP OPERATORS ON SPORTSWEAR
Steady work
Nice working conditions
CHELLY SPORTSWEAR
151 E. 126 Street, N Y C
Call 348-[illegible]

OPERATORS
Experienced children's coats - complete garment ... PATTERSON OUTERWEAR APPAREL CO. 50 Hamilton St. Paterson N.J.
[illegible]-7713

NURSES - RN
Prevailing Salary Rates
SMALL HOSPITAL PLUS
VACATION and EXTRAS
BAYRIDGE HOSPITAL
437 Ovington Ave., Bklyn
Call TE 9-1313

NURSES, O.R.

COME to the North Country and beautiful Lake Champlain — clean air, excellent recreation afforded by lake and mountains. Educational advantage of a college & in-service program. JCAH approved 250-bed general hospital with expansion organization and growing surgical service. Nursing school affiliation with NLN accredited BSN program. Excellent personnel policies. Apply

DIRECTOR OF NURSING
PHYSICIANS HOSPITAL
Plattsburg, N. Y.
or
Call 518 - 561-2000, Ext. 283

Sewing Machine Operators Wanted
Experienced on double needle, overedge and zig-zag.
Apply
PRINCESS PAT
... St.
..., Conn.

REGISTER PROFESSIONAL NURSES
for
general duties, all shifts, good salary and shift differentials, fringe benefits, 20 working days, paid vacation, 12 working days paid sick leaves, 8 paid holidays, hospitalization. Group Life Insurance. Excellent working conditions. Call nurses office
CENTRAL SUFFOLK HOSPITAL
Riverhead 516 - 727-3700

WANTED EXP OPERATORS on Merrow and Union special machine on lingerie section work — steady work and nice working conditions — SOPHISTICATED MISS 694 Metropolitan Avenue Brooklyn Call 388-2767

TYPIST FILE CLERK
Part time Clerk Typist — 9 - 3 PM. Apply PARENTS MAGAZINE, 80 New Bridge Road Bergenfield N.J.
Call 201 - 384-4400

SEC — GAL FRI — $95.00
Interesting diversified spot for Gal with good steno — typing skills — ability to work without supervision. Bright beginner considered.
421-9200

SCHOOLS

FREDERICK'S Beauty School
Classes now forming featuring basic beauty culture male and female individualized instruction easy payment plans day and evening classes free placement service — send for brochure or come for personal visit.
2169 GRAND AVE.
Opp. RR. Station Baldwin
Call 516 BA 3-0868

SPACE AGE AUTO SCHOOL
Learn with the New Breed, be prepared for tomorrow's driving needs. Learn tomorrow's concepts today. Modernize your driving the Space Age way. Limited pick up service in Manhattan and Bronx
638 East 169th Street
nr. cor. Boston Rd. & McKinley Sq.
Bronx 589-2552

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti:
GLenmore 2-2923

H. W. MALE

CABINET MAKERS
Experienced. Steady work
Nice working conditions
Many Fringe Benefits
JEFFERSON TRAVIS INC
22 Ross St. Brooklyn, N.Y.
[illegible]

WANTED EXP MAINTENANCE MECHANICS
Maintenance and Repair of Equipment large wholesale bakery in Brooklyn. Steady work nice working conditions and many fringe benefits — ask for Mr. Cooper — call [illegible] 5-2800

- PUNCH PRESS OPERATORS
- WELDERS

No experience necessary
Also
Good Truck Drivers
Apply Today!
PRECISION LIGHTING INC
US Rt. 22 - Green Brook, N.J.

FACTORY WORK
Sterling, N.J. area factory needs men willing to work steady — will train Excellent working conditions 11 holidays Fringe benefits regular increases $2.00 per hour to start 8 - 4:30 PM — plus overtime
WILLIAM WIRE CLOTH
Call Mr. Burke
201 - 647-0280

WANTED EXP MACHINIST
1st and 3rd Class
Steady work nice working conditions and many fringe benefits
LEBO ELECTRONICS
84 Grand Blvd Brentwood L.I.
Call 516 - 231-6460

WANTED EXP AUTO PAINTER
Steady Work
Nice working conditions
JACKS AUTO BODY
5065 Broadway N. Y. C. (216 St.)

ELECTRIC MOTOR WINDER Excellent opportunity, for experienced winder, permanent, in fully equipped electric motor shop located in Liberty, N.Y. Write stating experience and salary. Dicks Electric Service, 397 No. Main St., Liberty, N. Y.

WANTED (2) AUTO MECHANICS G.M. exp preferred 40 hours weekly steady work nice working conditions vacation many fringe benefits uniforms supplied Call Mr. Hughes VARS BUICK 39 Cutter Mill Road Great Neck, L.I. Call 516 HU 2-2800

WANTED
UNSKILLED HELPMEN
GENERAL FACTORY
19-55 yrs immediate openings
Language no barrier
SALRO MFG. CORP.
Hook Creek Blvd. & 145 Ave
Valley Stream L.I.
Call 516 VA 5-6522

EXECUTIVE SALES
We'll give you the chance you've been looking for. Up to $1000 mo. salary plus comm. Leads furnished. Intensive training program. Call Mr. Gorson UL 5-2245 — John Hancock Mutual Life

Wanted Men Mechanically Inclined
for Nite Shift 4:30 AM steady work nice working conditions many fringe benefits
GAR-KENYON INSTRUMENTS Inc.
Route 22 Brewster N. Y.
914 - BR 9-3771

WANTED
EXP BINDERY FOLDING MACHINE OPERATORS
& McCain Operators
for night shift also general help Steady work nice working conditions Call 516 - 293-7600 ask for Mr. Allan Koester

GENERAL FACTORY WORK
2:15 - 10 PM Shift
Union Shop
WHITE HOUSE PRODUCTS
360 Furman St Brooklyn, N.Y.

CHILD CARE

DAY CARE
Also Weekend Care
Licensed Home East Flatbush
Must bring child for interview
Phone 241-2083

UNF. APTS.

RIDGEWOOD QUEENS
3½ ROOMS
UNFURNISHED
Call (212) 386-4847

SERVICE

Sayville Frozen Food Depot
Inc.
established since 1937
Pioneer Food Supplier
for home freezer owners
Only choice & prime meats all unconditionally guaranteed Financing arranged 1st payment one month after delivery
247 Main St. Sayville
Call 516 LT 9-0126
Ask for Mr. FRED MILANO

Central Transmission Center
"Put your auto's troubles in expert hands!" Automatic and standard transmissions sealed, adjusted, rebuilt. 1 day service. Easy payments arranged. Free towing. Centereach, 2575 Middle Country Rd. (Rt. 25) JU 8-3030

PIANO - VOICE
tought by
MARTHA REYNOLDS
Conservatory and University trained
Professional Concert & Jazz Pianist
ADULTS CHILDREN
—— 527-0714 ——
theory - harmony - improvisation
privately taught
"Have Car ... Will Travel"
144-67 177 St., Springfield Gdns. near Rochdale

ENCYCLOPEDIAS
DISCOUNTS to 60%
All popular sets and children's sets. Some new, some used. Many good sets under $100.
Call (201) 676-0052
or (201) 722-3022
for information and easy directions to ENCYCLOPEDIA EXCHANGE,
272 Central Ave.
Orange, N. J.

CARLYN Stables — open all year Horses boarded. Bought sold private group riding lessons ponies for birthday celebrations expert instructors we specialize in day camps snug clean stalls for boarded horses. 555 Jericho Tpke Jericho 516 WE 1-9603

ARE YOU MOVING?
For Reliable Cautious Service Call
ATHENS MOVER INC
510 East 149th Street Bronx
24 Hour Service
Call 292-2558
—— Free Estimates ——

BUILDING REPAIRS
Boiler Rooms erected
Violations removed
Plans and Permits obtained
Financing arranged
Call FA 4-4416 Jack Delisi

A-1 Catering by RUDY "Delicatessen & Restaurant". Small parties accommodated in our newly expanded facilities. Catering for all occasions—in your home, churches, office or club. 387 So. Oyster Bay Rd. Plainview; 516 WE 1-8787

Is your home truly what you want it to be?
BEAUTIFUL HOMES
ARE MY BUSINESS —
There are no charges for my service
AL ALBERTS
Decorator—Designer 332-4283

UPHOLSTERING SOFA Seat Bottom $10. Chair Bottom $5. Platform work addit. Cush Refil. work done in your home. — Guranteed.
HOUSE OF TRAVIA
MA 4-5699, 9-6 PM.

DISPLAY

New 1967 Cars at Discount Prices
All Makes - All Models — Buy or lease. Save $100 to $1000. High volume, low overhead sales program makes discount prices possible. Call or write for details.
PLYMOUTH DISCOUNT CORP.
Dept. C, 2211 Church Ave.
Brooklyn, N.Y. 11226 IN 2-2030

BRIDES-TO-BE
Leading designers' bridal originals. From $39.95 to 129.95. Latest styles as shown in bride and fashion magazines. Perfect designers' samples mean wonderful savings to you...
MURRIELLE RUCKERT
BRIDAL BOWER
25-A, Fort Salonga
AN 1-7370, AN 1-7873
By appointment only.

BUSINESS PROP.

Wood frame home on banks of Hudson River 2 mi. W. of Red Hook, NY 8 bedrms, 2 living rms, spacious din. rm & kitchen, hot water heat, new shingle roof. Suitable as convalescent or nursing home. Low 5 figures. Must be seen to appreciate — 914 - PL 8-8004.

LIETUVIŲ ADVOKATAI

C. A. VOKET
ADVOKATAS
41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.
Tel. NEwton 9-[illegible]

Stephen Bredes, Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Telef. — APplegate 7-7083

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

VAITKUS
FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
PRANAS VAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį. Moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus — Tel. TR 6-6434

Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(ARMAKAUSKAS)
Graborius - Balsamuotojas
MODERNI KOPLYČIA
423 METROPOLITAN AVE.
Brooklyn, N. Y.

STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
FUNERAL HOME
Moderni koplyčia - Air conditioned
A. J. BALTON-BALTRŪNAS
Licensed Manager
& Notary Public
660 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

J. B. Shalins-Šalinskas
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest P'way Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija.
Tel. VIrginia 7-4499

Theodore Wolinnin,
Inc.
E. JOSEPH ZEBROWSKI
Laidotuvių direktorius
Moderniška koplyčia su
Air Condition
123 E. 7th St., New York 9, N.Y.
GRamercy 5-1437

KARLONAS
FUNERAL HOME
280 CHESTNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. BA 9-1181

CARROL
FUNERAL HOME
Inc.
PETRAS KARALIUS, sav.
Laidotuvių direktorius
ir balzamuotojas
74 Providence St.
WORCESTER, MASS.
PL 4-6757 PL 4-1165

Long Island
statome įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. Visais reikalais kreiptis pas statybininką Andrių Armoną
Tel. 516 AN 1-2864

A. ANDRIUŠKEVIČIUS
LAIKRODININKAS
-JUVELYRAS
Auksas - sidabras - deimantai
laikrodžiai
9408 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N. Y.
VI 7-2573

DARBININKAS

Visuomenė ..... GL. 5-7909
Spaustuvė ..... GL. 2-6916
Redakcija ..... GL. 5-7281
Administracija ..... GL. 22923

NEW YORKO NAUJIENOS

Dr. S. Bačkis, Lietuvos atstovybės Washingtone patarėjas, kalbės prezidento dr. K. Griniaus minėjime gruodžio 3 New Yorke. Minėjimą sutartinai rengia filisterių sąjūdžiai New Yorke.

Šviesos-Šantaros New Yorko skyriaus valdyba, jos narių tarpe esant nuomonių skirtumui, nutarė atsistatydinti. Visuotinas narių susirinkimas naujai valdybai išrinkti šaukiamas penktadienį, gruodžio 2, 7:30 v.v. Lietuvių Atletų Klubo patalpose.

Magdalenai Galdikienei jos gimtadienio proga lapkričio 26 dr. Radzivanų namuose pagerbimą surengė liet. katalikių moterų organizacijų valdybos krikščionys demokratai. Dalyvavo apie 40 svečių. Pagerbimą pradėjo dr. Aldona Šlepetytė — Janačienė, ilgesnį sveikinimo žodį tarė prel. J. Balkūnas, apžvelgęs M. Galdikienės veiklų gyvenimą. Sugiedota ilgiausių metų. A. Dumbrienė ir A. Gražiūnas įteikė dovanų — statulėlę (vargo mokyklą iš medžio išdroždą) ir gėlių puokštę.

Moterų Vienybės mišios už mirusias nares bus ne gruodžio 3 kaip per klaidą paskelbta praejusiam Darbininko numeryje, bet gruodžio 4 d. 11 v. Maspetho lietuvių bažnyčioje. Po mišių — pietūs V. Balecko Winter Garden svetainėje. Informacijos reikalu skambinti VI 7-4477.

Zigmas Raulinaitis, Kario redaktorius, lapkričio 20 buvo išvykęs į Rochesterį, kur skaitė paskaitą Lietuvos kariuomenės minėjime. Lapkričio 27 paskaitą skaitė Waterburyje, Conn.

House Beautiful žurnale šio mėnesio numeryje 140 psl. yra įdėta lietuviška Kalėdų eglutė.

Ir. Veblaitienė skaitys Vinco Kudirkos kūrinius dr. K. Griniaus šimto metų gimimo sukakties minėjime gruodžio 3 7 v. vak. Franklin K. Lane mokyklos salėje. (Žiūr. skelbimą).

Kas mėgsta vaidybos meną, gali įstoti į Juozo Daubėno organizuojamą dramos studiją ir teatrą, kuris veiks Aušros Vartų parapijos salėje. Teatro studijos reikalais prašom skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais nuo 6 v.v. iki 10 v.v. telefonu 777-1749.

Nepamirškime aplankyti Elenos Kepalaitės skulptūros ir piešinių parodos. E. Kepalaitę matėm šokant baletą beveik visose lietuviškose kolonijose, o gruodžio 3-4 Maspetho lietuvių parapijos salėje matysime jos meno kūrinius, kuriuos meninink labai kruopščiai atrenka. Paroda globoja Liet. Katal. Moterų Kultūros draugija.

Ateitininkų sendraugių susirinkime lapkričio 18 paskaitą apie vaikų auklėjimą skaitė A. Masionis. Pristatyta nauja valdyba, aptarti veiklos planai, nuspręsta šiame sezone daryti 3 susirinkimus, iš kurių vienas būtų išvyka į gamtą, surengti Naujų Metų sutikimą, gavėnios metu numatytas kultūrinis parengimas. Skyriaus pirmininkui A. Vainiui susirgus pirmininkavo K. Norvila.

New Yorko ir New Jersey ateitininkai sendraugiai rengia N. Metų sutikimą šv. Trejybės parap. salėje, 207 Adams St., Newark, N.J. Pradžia 9 v.v. Muzika Starolio. Maistą paruoš Šaulienė. Bilietai: suaug. 7:50, stud. 5.00, moksl. 3.00. Bilietų galima gauti pas A. Vainių HI 1-9761, K. Vainių TW 4-87-87, K. Norvilą TA 7-2629, Gerdvilienę 642-0288, Radzivanienę HI 1-9720 ir Bobelį MI 7-6637.

New Jersey pas Balčiūnienę ES 5-6329 ir Trečioką MA 2-4867.

Iš New Yorko į sutikimą eis specialus autobusas. Kaina į abu galu 1.50.

Kalėdinių dovanų pilnos krautuvės. Tačiau neužmirškime, jog kultūringa dovana yra knyga. Einant į svečius, padovanokime vaikui paveiksluotą knygutę: ji suteiks jam džiaugsmo. Išėjo iš spaudos daili Janinos Narūnės kalėdinė pasaka **Snaigių karalaitė** su daug spalvotų VI. Stančikaitės iliustracijų. Kaina — 1 dol. Galima gauti Darbininko administracijoje.

Laisvės Žiburio radijas šį sekmadienį paminės Lietuvos prezidento dr. Kazio Griniaus 100 gimimo sukaktį. Kalbės Emilija Čekienė. Taip pat šį sekmadienį bus Vytauto Radzivano reportažas iš studentų suvažiavimo Toronte.

Solistė Daiva Mongirdaitė dainuos prezidento K. Griniaus 100 metų gimimo sukakties minėjime gruodžio 3, šeštadienį 7 v.v. Franklin K. Lane mokyklos salėje.

Dail. Leonas Urbonas

Dail Leonas Urbonas, Australijos lietuvis, neseniai surengęs parodą Chicagoje, atvyko į New Yorką ir lankėsi Darbininko redakcijoje. Jo tapybos kūrinių paroda New Yorke vyksta gruodžio 5 iki 16 Qantas galerijoje, Park Ave. Manhattane.

Leidinėliai vaikam: Meškiukas Rudnosiukas, nauja laida, 3 dol. Senolės pasakos, 3.50 dol. Kregždutė I dalis, 2.50 dol., II dalis 3 dol., III dalis 3.25 dol. Žaižaras, 1.50 dol. Gulbė 1.25 dol. Snaigių karalaitė, 1 dol. Lietuvos laukai, 3 dol. Jaunieji daigeliai, 1.30 dol. Gintaro takais, 1.50 dol. Su trispalve 0.75 dol. Algis ir Alytė, 0.50 dol. Su lietuviškais viršeliais sąsiuviniai po 25 c. Visi šie leidinėliai gaunami Darbininko administracijoje, 910 Willough-BY Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Darbininko spaudos kioske galima įsigyti ne tik naujų knygų ir lietuviškos muzikos plokštelių, bet taip pat ir kalėdinių atvirukų. Paštu siunčiant vieną dėžutę, kainuoja 1 dol. Darbininko administracija, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Korp! Neo-Lithuania Valdyba New Yorke praneša, kad dr. K. Griniaus minėjimo 1966 gruodžio 3 rengime neprisideda ir nedalyvauja. Š. m. lapkričio 18 ir 22 Darbininke Nr. 76 ir 77, 8 psl. skelbimas yra neteisingas. **Valdyba.**

Redakcijos pastaba. Mus prašo pranešti, kad dr. K. Griniaus minėjimo rengimo komitete dalyvauja **filisteriai** neolituanai. Jiems atstovauja A. Diržys.

PADĖKA

New Yorko Rezoliucijos remti komitetas reiškia nuoširdų padėką New Yorko ir New Jersey apylinkių lietuvių visuomenei už reikalo supratimą ir laiškų gausų laiškų pasiuntimą senatoriam rezoliucijos pravedimo reikalu Senate, vienu ar kitu būdu bendradarbiavusiems su komitetu rezoliucijos reikalu — prel. J. Balkūnui, K. Čekienei, kun. V. Dabušiui, kun. L. Jankui, kun. St. Railai, "Laisvės Žiburio" ir "Lietuvos Atsiminimų" radijo valandėlių vadovybėm, A. Rugiui, L. Simkui, J. Švedui ir visiem kitiem talkininkam ir talkininkėm. Ypatingą padėką komitetas reiškia A. Navickui, kuris įdėjo labai daug darbo ir pasišventimo šiame darbe. Ta pačia proga reiškiame gilią padėką "Darbininkui" ir "Dirvai", talpinusiem N.Y. komiteto atsišaukimus.

Visų mūsų apylinkių lietuvių šio svarbaus darbo supratimas ir laiškų siuntimas senatoriam yra didelis įnašas į Rezoliucijom remti centro komiteto bendrą darbą. Komitetas kviečia visus tuos, kurie siuntė laiškus senatoriam, dabar nusiųsti jiem padėkos trumpus laiškus.

New Yorko Rezoliucijom Remti Komitetas

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojam visiem dalyvavusiem inž. Kazimiero Pusniko šermenyse ir laidotuvėse, užprašiusiem šv. mišias ir gėlėm puošusiem velionies karstą. Taip pat nuoširdžiai dėkojame Baisogaliečių klubui ir visiem geriesiem bičiuliam už mums liūdesio valandoje žodžiu bei raštu pareikštą jausmingą užuojautą. Dar kartą visiem nuoširdžiai dėkojame. — Žmona Adelė, dukterys Ona ir Veronika, brolis Petras.

PAIEŠKOJIMAS

Kas žinotų apie Juozą Jezukaitį, gyv. 1939 m. Šančiuose, vėliau persikėlusį į Chicagą, prašom pranešti adresu: J. Baltrus, 14 Rumbarger Ave., Du Bois, Pa. 15801.

NEWARK, N.J.

Gruodžio 4 New Jersey Lietuvių Bendruomenės apygarda rengia ilgamečio apygardos pirmininko ir kitų organizacijų veikėjo inž. Vlado ir Izabelės Dilių visuomeninės veiklos ir 50 metų vedybinio gyvenimo sukakties pagerbimą. Mišios bus 10:30 v. Švč. Trejybės bažnyčioje. Banketas parapijos salėje — 12 val.

Lietuvos kariuomenės šventės minėjime lapkričio 19 Maspetho liet. parapijos salėje dainuoja solistė Aušra Vedeckaitė, akompanuoja Aldona Kepalaitė.
Nuotr. L. Tamošaičio

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Karių ramovės skyrius lapkričio 19 Maspetho lietuvių parapijos salėje surengė kariuomenės atkūrimo minėjimą. Žmonių prisirinko mažokai, nes salė tikrai sunkiai privažiuojama. Minėjimas pradėtas su geroku pavėlavimu. Pradžioje J. Sirgedas tarė atidarymo žodį. Susikaupimu pagerbti žuvę dėl laisvės kariai, partizanai. Sugiedotas Lietuvos himnas. Toliau vadovavo Bronius Balčiūnas. Apie kariuomenės atkūrimą kalbėjo istorikas Tėv. dr. V. Gidžiūnas, O.F.M.

Pirmoji dalis baigta išdalijant Kario premijas. Kario žurnalas skiria dvi premijas už metų geriausius straipsnius. Premijom skirti ir straipsniam įvertinti sudaroma komisija. Tokia komisija šiemet buvo Chicagoje. Komisija pirmąją premiją (40 dol.) paskyrė A. Budreckiui už jo straipsnį apie Kosciuscą, antrąją — (25 dol.) — dr. V. Gidžiūnui už straipsnį "Vokiečių ordino politika ir jos priešai Pabaltij".

Antroje dalyje dalyvavo solistė Aušra Vedeckaitė ir pianistė Aldona Kepalaitė. Solistė A. Vedeckaitė padainavo: Išdykęs rudenėlis — B. Budriūno, Vakaras — S. Sarpaliaus, Mėlyni varpeliai — V. Jakubėno, Rugiagėlės — J. Gruodžio, Rūpinosi motinėlė — Tallat Kelpšos, Per dvarą ėjau — K. Banaičio, Birutės arija — M. Petrausko, Oi greičiau — S. Šimkaus. Solistė saugiausiai jaučiasi žemam registre, dainuodama lėto tempo dainas.

Pianistė Aldona Kepalaitė skambino K. Banaičio ištraukas iš Sutemų giesmės ir vizijos ir Chopino baladę ir du etiudus. A. Kepalaitė buvo pakiliausi vakaro menininkė. Po programos buvo vaišės ir šokiai prie plokštelių muzikos.

Vyr. skaučių sueiga bus lapkričio 30 d. 7:30 v.v. pas D. Birutienę, 28 Ashford Street, Brooklyne. Visos narės kviečiamos dalyvauti.

BOSTONO ŽINIOS

N. Metų sutikimą rengia šeštadieninės mokyklos tėvų komitetas puikiame Charter House viešbutyje, kuris yra šalia mokslo muziejaus Cambridge, Mass. Užsakymus prašom siųsti kartu su pinigais iki gruodžio 20: A. Tumas, 42 Chapel St., Norwood, Mass., tel. 762-7628, arba: Liuda Waingostin, 250 Ashmont St., Dorchester, Mass., tel. 265-0857. Čekius galima adresuoti "Boston Lithuanian School" ir siųsti vienu iš minėtų adresų.

Šv. Petro parapijos CYO organizacija lapkričio 20 parapijos salėje po bažnyčia suruošė metinį bazarą. Parengimo pelnas paskirtas organizacijos orkestro išlaikymui. Parengimas buvo sėkmingas ir jį aplankė daug lietuvių.

Pradėjus remontus ir statybas šv. Petro parapijoje, įvairiais parengimais norima sukelti aukų. Artimoje ateityje kartą savaitėje bus įvedami vad. Blitz party ir Whist party žaidimai. Klebono pavedimu Blitz party parengimais rūpinsis kunigas J. Klimas, talkinamas kolektorių draugijos, o Whist party rūpintis pavesta kun. A. Janiūnui. Jis parapijos biuleteny kreipėsi į parapijos moteris, prašydamas talkos. Kun. J. Svirskas organizuos laimės šulinį, kur kiekvienas galės semti savo laimės ryšulėlius.

Mirusieji.

Charles Petraitis (spalio 31) 67 m. amžiaus, gyvenęs 88 Armandine, Dorchester, Mass. Nuliūdime paliko motiną, dukterį ir sūnų. Palaidotas miesto kapinėse. Laidojimo šv. mišias aukojo klebonas kun. A. Baltrušūnas.

Veronika Ainge Trepanski (lapkričio 14) 61 m. amžiaus, gyvenusi Long Island, N.Y. Nuliūdime paliko dukterį ir brolį. Palaidota šv. Mykolo kapinėse. Laidojimo šv. mišias aukojo klebonas kun. A. Baltrušūnas.

Juozafina Baksis (lapkričio 19) 79 m. amžiaus, gyvenusi Regal Park, N.Y. Nuliūdime paliko dukterį ir du sūnus. Palaidota Naujos Kalvarijos kapinėse. Laidojimo mišias aukojo kunigas J. Švirskas.

PADĖKA

Tėvų komitetas nuoširdžiai dėkoja visiem tėvam, kurie auka, maistu ir darbu prisidėjo prie banketo paruošimo.

Dėkojame visiem svečiam, taip gausiai atsilankiusie m ir tuo įrodžiusiem, kad lietuviškos mokyklos reikalas yra svarbus ir nepamirštas.

O labiausiai ačiū Edui Radijonovui ir jo orkestrui, kuris atliko programą ir sugebėjo savo muzika tiesiog užburti mūsų svečius.

Dėkingas Tėvų Komitetas

Santara-Šviesa dėl Vladimirovo

(atkelta iš 2 psl.)

brėžta, kad "Lietuvos valstybės suvereninių teisių faktinis atstatymas ir sovietų okupacijos nepripažinimo užtikrinimas JAV ir kitose vakarų valstybėse yra ir toliau kertinis uždavinys". Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymo siekimas plaukia iš Šviesos ideologinių gairių ir yra įsakmiai pabrėžtas Santaros statute. Tai yra esminis ir nekintamas Santaros-Šviesos principas, kuriam ji visada liks ištikima.

Su nuoširdžia pagarba Jūsų

Algimantas P. Gureckas,
Santaros-Šviesos Centro Valdybos Vicepirmininkas.

Darbininko pastaba. Šis Santaros-Šviesos Federacijos vicepirmininko A. Gurecko pareiškimas, išskyrus sakinius, specialiai taikytus Darbininkui, yra tas pats, kurį jis davė Laisvės Žiburio radijui lapkričio 27 programoje. Į jį ten pat radijo vedėjas Romas Kezys atsakė šiais žodžiais:

★

"Prie šio pareiškimo galime tik tiek pridurti, kad šio incidento esmė yra ne ta, kas šiuo metu yra Vladimirovo darbdavys. Pagrindinis jo bosas vis tiek yra raudonieji Kremliaus vadai, nes nuo jų priklauso Vladimirovo laikysena ir jo buvimas šen ar ten. Jo šiuo metu priklausymas Jungtinėm Tautom yra tik patogi skraistė nuduoti neutralų taikos apaštalą. Pagrindinis jo ryšys yra su Sovietų Sąjunga, ne su Jungtinėm Tautom. Jei mes priimtume Vladimirovą kaip nekaltą Jungtinių Tautų darbininką, tai, neabejoju, kad Sovietų Sąjunga galėtų tūkstančius tokių "darbininkų" pasiųsti įvairiais titulais ir dirbančių įvairiom organizacijom, tik, žinoma, ne Sovietų Sąjungai. Tačiau esmėje jie, kaip ir Vladimirovas, yra mūsų kraštą paglemžusios Sovietų Sąjungos tarnai, ir jų galutinis interesas yra mūsų tautos ir valstybės visiškas išnaikinimas. Todėl bendravimas su jais ir bet koks jiems pagarbos reiškimas yra bendravimas su priešu ir todėl turi būti besąlygiškai atmestas."

★

Darbininko redakcija šiuo tarpu susilaiko nuo pasisakymo dėl Santaros-Šviesos Federacijos vicepirmininko A. Gurecko pareiškimo, nenorėdama užbėgti už akių Vlikui, kuris lapkričio 30 šaukia savo tarybos posėdį ir, neabejojame, tą reikalą svarstys ir savo išvadas pranešs.

Šv. Jurgio Draugijai, Newark, New Jersey, **reikalingas prityręs bartenderis- manager.** Pirmenybė lietuviam, gali būti ir kitatautis. Dėl sąlygų kreiptis raštu: V. Lengvenis, 196 Ferry St., Newark, N.J. 07105.

For rent. Flatbush, Foster Ave., near Ocean Pkwy. —3 rooms — rent control — near shopping and transportation. Super. UL 4-7161 or 327-3230.

Richmond Hill paieškoma moteris, kuri galėtų prižiūrėti vaikučius 3 dienas savaitėj. Informacijai skambinti vakarais. Tel. 849-1581.

butas. Dviejų šeimų namo antrame aukšte. East New Yorke, Brooklyn, 167 Atkins Ave.

Bostonas

Paieškoma moteris, kuri norėtų gyventi drauge arba turėti atskirą kambarį. Graži aplinka, butas su visais patogumais. Skambinti 342-3406.

Williamsburgo sekcijoje išnuomojamas baldais apstatytas gražus ir nebrangus kambarys. Arti bažnyčia. Pageidaujama senesnio amžiaus vyras ar moteris. 129 Montrose Ave., Tel.: 388-0958.

Moteris ieško dviejų ir pusės kambarių buto. Skambinti 647-5016 kasdien nuo 4 iki 6 val. popiet.

Bostono lietuvių dėmesiui

J & S Construction Co.

100 Boylston Street
Boston, Mass. 02116

Statybose atliekami įvairūs vidiniai ir išoriniai darbai.

Mr. Julian Sedlauskas

Dėl veltui atliekamo apskaičiavimo skambinti telef. 338-7700

Kelkitės! kelkitės! kelkitės!...

Lietuvos Respublikos Prezidento Dr. K. Griniaus šimto metų gimimo sukakties

MINĖJIMAS

gruodžio mėn. 3 d.
7 val. vakaro,
Franklin K. Lane mokykloje
999 Jamaica Ave. Brooklyn, N. Y.

Programoje: Liet. Atst. Wash. Patarėjas Dr. S. Bačkis
Sol. D. Mongirdaitė, artistė I. Veblaitienė,
Vliko narys J. Audėnas, muzikas Aleks. Mrozinskas, dailininkas Česlovas Janušas

Bilietai: $2.50, moksleiviams $1.00 pas Juoz. Andriušį, Joną Galminą ir D. Močiūnienę ——— MI 2-1263

Kviečiame pagerbti Dr. K. GRINIŲ. Neolituanai, Santariečiai-Šviesiečiai, Skautai Akademikai, Varpininkai.

NEW YORKO LIETUVIŲ VYRŲ CHORO

DAINOS IR POEZIJOS VAKARAS

įvyks

gruodžio mėn. 11 d.
(sekmadienį)

6 val. p.p. punktualiai

FRANKLIN K. LANE MOKYKLOS SALĖJE
Jamaica Ave. prie Dexter Court

Programoje:

VYRŲ CHORAS, diriguojamas muz. Vl. Baltrušaičio
Solistas J. VAZNELIS
Poetas - dramaturgas ST. SANTVARAS
Akomponuoja pianistė A. KEPALAITĖ

Įėjimo auka $3.00 ir $2.00; moksleiviams $1.00 • Bilietai gaunami pas choro narius, Atletų klube ir p. Andriušio įstaigoje arba skambinti MI 1-1512 • Tai paskutinė proga išgirsti choro dainas diriguojant muz. Vl. Baltrušaičiui. Nepraleiskite šios progos!

N. Y. Lietuvių Vyrų Choras